

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:

**«ОБЛІК БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ЗА
МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ»**

Студентки 2 курсу, 1м групи,
спеціальності
071 "Облік і оподаткування"
спеціалізації
"Облік і оподаткування в
міжнародному бізнесі"

Кисель Тетяни
Володимирівни

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
доцент

Семенова Світлана
Миколаївна

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
доцент

Король Світлана
Яківна

Київ 2021

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет фінансів та обліку
Кафедра обліку та оподаткування
Ступінь вищої освіти «магістр»
Спеціальність «Облік і оподаткування»
Спеціалізація «Облік і оподаткування в міжнародному бізнесі»

Затверджую

Зав. кафедри _____ О.В.Фоміна
« ____ » _____ 20__ р.

**Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студентів**

Кисель Тетяні Володимирівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи «Облік біологічних активів за міжнародними стандартами»

Затверджена наказом ректора від «28» грудня. 2020 р. № 3916

2. Строк здачі студентом закінченого роботи «23» листопада 2021 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Метою роботи є дослідження організації та методики обліку біологічних активів за міжнародними стандартами, пошуку шляхів його покращення на прикладі Фермерського господарства «ГОРА 2006».

Об'єктом дослідження є облік біологічних активів за міжнародними стандартами на Фермерському господарстві «ГОРА 2006».

Предмет дослідження є сукупність теоретичних, організаційно-методичних та практичних питань, пов'язаних з обліком біологічних активів за міжнародними стандартами на Фермерському господарстві «ГОРА 2006».

4. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видано	Завдання виконано

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи

ВСТУП

РОЗДІЛ I ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ.

1.1. Економічна сутність та класифікація біологічних активів за міжнародними стандартами.

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку біологічних активів за міжнародними стандартами.

Висновки за розділом 1.

РОЗДІЛ II СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ НА ФЕРМЕРСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ «ГОРА 2006»

2.1. Організація облікового процесу на Фермерському господарстві «ГОРА 2006»

2.2. Методика обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на Фермерському господарстві «ГОРА 2006»

2.3. Відображення у звітності інформації про біологічні активи на Фермерському господарстві «ГОРА 2006»

Висновки за розділом 2.

РОЗДІЛ III ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ НА ФЕРМЕРСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ «ГОРА 2006»

3.1. Напрями удосконалення обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на Фермерському господарстві «ГОРА 2006»

3.2. Заходи удосконалення обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на Фермерському господарстві «ГОРА 2006»

Висновки за розділом 3.

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	Вибір теми ВКР	15.10.2020	
2	Узгодження плану та оформлення завдання	31.12.2020	
3	Подання статті на кафедру	02.06.2021	
4	Вступ. Розділ 1	23.04.2021	
5	Розділ 2	25.06.2021	
6	Розділ 3. Висновки	08.10.2021	
7	Подання роботи на кафедру	25.10.2021	
8	Попередній захист	09.11.2021	
9	Подання завершеної (переплетеної) роботи	23.11.2021	

7. Дата видачі завдання «31» грудня 2020р.

8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ С.М. Семенова

9. Гарант освітньої програми _____ С.Я. Король

10. Завдання прийняв до виконання студент _____ Т.В. Кисель

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

Тема обліку біологічних активів за міжнародними стандартами є актуальною в сучасних умовах господарювання, зокрема, для досліджуваного підприємства Фермерського господарства «ГОРА 2006». Випускна кваліфікаційна робота містить аналіз спеціальної наукової літератури, норм та вимог чинного законодавства щодо обліку біологічних активів за міжнародними стандартами. У роботі представлена характеристика підприємства, аналіз основних показників його діяльності за останні п'ять років, у додатках містяться форми фінансової звітності. Висвітлено питання обліку біологічних активів за міжнародними стандартами, запропоновано практичні шляхи удосконалення облікового процесу та покращення обліку, які заслуговують на увагу. Випускна кваліфікаційна робота виконана згідно з встановленими вимогами, має наукову та практичну цінність. Серед зауважень відсутність практичних документів підприємства, певні відхилення по оформленню. Суттєві недоліки в роботі відсутні. Кисель Т.В. показала, що може застосовувати здобуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань і добре орієнтується в тематиці роботи. Вважаю, що виконана випускна кваліфікаційна робота Кисель Т.В. може бути допущена до захисту та заслуговує на позитивну оцінку.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ С.М. Семенова

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студентки Кисель Т.В. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ С.Я. Король

Завідувач кафедри
обліку та оподаткування _____

О.В. Фоміна

« ____ » _____ 20__ р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ І ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ.....	6
1.1. Економічна сутність та класифікація біологічних активів за міжнародними стандартами.....	6
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку біологічних активів за міжнародними стандартами..	12
Висновки за розділом 1.....	17
РОЗДІЛ ІІ СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ НА ФЕРМЕРСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ «ГОРА 2006»	19
2.1. Організація облікового процесу на Фермерському господарстві «ГОРА 2006».....	19
2.2. Методика обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на Фермерському господарстві «ГОРА 2006».....	24
2.3. Відображення у звітності інформації про біологічні активи на Фермерському господарстві «ГОРА 2006»	31
Висновки за розділом 2.....	36
РОЗДІЛ ІІІ ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ НА ФЕРМЕРСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ «ГОРА 2006»	37
3.1. Напрями удосконалення обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на Фермерському господарстві «ГОРА 2006»	37
3.2. Заходи удосконалення обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на фермерському господарстві «ГОРА 2006»	41
Висновки за розділом 3.....	44
ВИСНОВКИ.....	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	50
ДОДАТКИ.....	58

ВСТУП

Фермерські господарства є найбільш поширеною і організаційно-правовою формою господарювання у світовому сільському господарстві. Так частка фермерських господарств у структурі господарюючих суб'єктів сільського господарства країни за останні три роки досягла близько 80 %. Важливою складовою успішного функціонування фермерського господарства є організація достовірного й об'єктивного обліку біологічних активів з урахуванням всієї специфіки сільського господарства. Крім того раціональне управління технологічними процесами галузі вимагає знань і вміння застосування економічних законів і законів природи. Саме визнання біологічних активів сільського господарства обліковим об'єктом забезпечує дотримання технологічних умов їх вирощування.

Вагомий внесок у формування теоретико-методичних засад бухгалтерського обліку фермерських господарств, здійснили такі зарубіжні та вітчизняні вчені, як М.Я. Дем'яненко, В.М. Жук, О. В. Кварцхава, Г.Г. Кірейцев, Я. І Костецький, О. В. Нечипорук, О.А Подолянчук, П.Т. Саблук, С.М. Семенова, Л.К. Сук, Л.А. Суліменко, М.Г. Чумаченко та ін.

Відаючи належне науковим напрацюванням вчених, слід відзначити, що окремі питання удосконалення обліку біологічних активів за міжнародними стандартами підприємства в умовах реформування бухгалтерського обліку потребують подальшого науково-практичного дослідження та уточнення.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних положень обліку біологічних активів за міжнародними стандартами підприємства, а також розробки пропозицій щодо їх удосконалення.

Для досягнення поставленої мети, необхідним є вирішення наступних завдань:

- проаналізувати економічну сутність та класифікацію біологічних активів за міжнародними стандартами;

- дослідити нормативно-правове регулювання обліку біологічних активів за міжнародними стандартами;
- описати організацію облікового процесу на фермерському господарстві «ГОРА 2006»;
- розглянути методика обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на фермерському господарстві «ГОРА 2006»;
- описати відображення у звітності інформації про біологічні активи на фермерському господарстві «ГОРА 2006»;
- відстежити напрями удосконалення обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на фермерському господарстві «ГОРА 2006»;
- розглянути заходи удосконалення обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на фермерському господарстві «ГОРА 2006».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на Фермерському господарстві «ГОРА 2006».

Об'єктом дослідження є процес обліку біологічних активів за міжнародними стандартами. Аналіз фінансового стану Фермерського господарства «ГОРА 2006», наведено в пояснювальній записці (Додаток А).

Інформаційною базою дослідження стали теоретичні та методологічні розробки вітчизняних та зарубіжних науковців, законодавчі та нормативні акти України з питань обліку, аналітичні матеріали, джерелами яких були наукові публікації, інформація фінансового обліку фінансової та статистичної звітності Фермерського господарства «ГОРА 2006», за 2016-2020 рр., публікації у фахових виданнях із питань обліку операцій з біологічними активами підприємства.

Гіпотезою наукового дослідження є припущення, що удосконалення системи обліку операцій з біологічними активами за міжнародними стандартами, дасть змогу отримати повну та достовірну інформацію для прийняття управлінських рішень.

Практичне значення отриманих результатів визначається тим, що опубліковано статтю «Первинний облік витрат при виробництві зерна у фермерському господарстві » в збірнику наукових статей студентів Київського національного торговельно-економічного університету (КНТЕУ).

РОЗДІЛ І

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

1.1. Економічна сутність та класифікація біологічних активів за міжнародними стандартами

Дослідження показало, що у виробництві сільськогосподарської продукції використовуються різні ресурси. У виробничій діяльності суб'єктів господарювання результативність їх споживання залежить від впливу багатьох факторів: обсягу та якості ресурсів, технології виробництва, кваліфікації кадрів.

Крім того при використанні названих ресурсів значну роль відіграють природні фактори. Відтак це визначає особливості, що характерні для ведення обліку у виробництві сільськогосподарської продукції, а саме продукції рослинництва: сезонний характер виробництва; розрив між періодами виконання технологічних процесів і одержання готової продукції; витрати в рослинництві здійснюються тривалий час, причому дуже нерівномірно; технологічний процес залежить від природних умов і практично не може бути прискорений за рахунок інтенсифікації [41,45].

Головним чином процес виробництва продукції рослинництва триває не один місяць і охоплює в деяких випадках період двох суміжних років. У цьому аспекті варто взяти до уваги, що потрібно обліковувати витрати під урожай поточного року і витрати під урожай наступного року. Слід враховувати, що виробничий процес у рослинництві складається із сільськогосподарських робіт, які виконуються в різні періоди року і включає такі технологічні процеси як: підготовка ґрунту, посів (посадка), догляд за посівами, збирання урожаю. Крім того кожний з цих комплексів включає значну кількість інших видів робіт.

Взаємозв'язок об'єктів обліку господарської діяльності фермерського

господарства наведено на рис. 1.1.

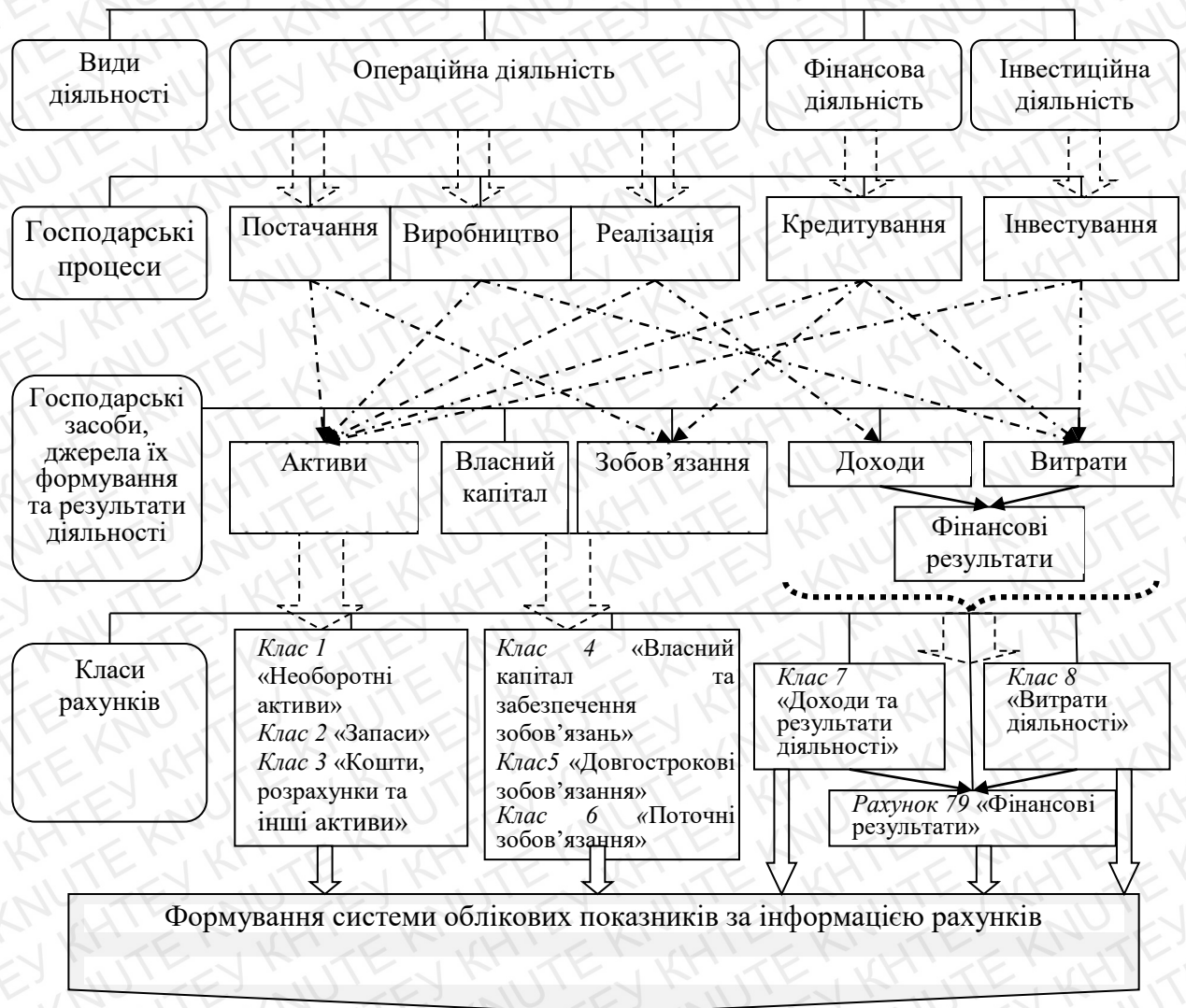

Рис. 1.1. Класифікація об'єктів обліку у фермерських господарствах

Джерело: складено на основі [17,18,49].

Усе це свідчить про те, що завданням обліку є деталізація інформацію про хід виконання сільськогосподарських робіт та одночасно враховувати вимоги методики обліку в сільському господарстві, передбачені МСБО 41 „Сільське господарство” та НП(С)БО 30 «Біологічні активи» [40,53].

НП(С)БО 30 „Біологічні активи” так як і МСБО 41 „Сільське господарство”, дає наступне визначення сільськогосподарської діяльності, а саме, це процес управління біологічними перетвореннями з метою отримання

сільськогосподарської продукції або додаткових біологічних активів [40,53]. Таким чином, в процесі кількісних і якісних змін біологічних активів (поточних та довгострокових) сільськогосподарські підприємства отримують сільськогосподарську продукцію та додаткові біологічні активи, які знову беруть участь у біологічних перетвореннях для створення нових біологічних активів.

Головним чином об'єктами обліку згідно даного стандарту є біологічні активи, зокрема: об'єктом обліку поточних біологічних активів рослинництва можуть бути види або однорідні групи сільськогосподарських рослин чи окремі культури та довгострокові біологічні активи рослинництва, що підтверджується, як нормативно-правовим документами, а також науковими працями дослідників [40,49].

Необхідно зазначити, що біологічні перетворення поточних та довгострокових біологічних активів рослинництва передбачають проведення технологічних операцій, які мають виконуватися згідно технологічних карт складених для вирощування сільськогосподарських культур. Саме технологічна карта дає можливість визначити обсяг та основні витрати на виконання кожної роботи та її якість, що передбачено технологією виробництва по кожному центру витрат і відповідальності.

По суті суб'єкти господарювання, що займаються сільськогосподарською діяльністю, при веденні обліку повинні на практиці вести облік згідно НП(С)БО 30 «Біологічні активи», тобто здійснювати оцінку біологічних активів і продукції рослинництва за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу[53]. Це можна пояснити тим, що біологічні активи рослинництва мають свої особливості, зокрема, вони дають сільськогосподарську продукцію, яка є відокремленою від них і вважається окремим активом. Більше того біологічні активи, як правило, не продаються і не купуються. При чому біологічні активи рослинництва є невіддільними від основного засобу виробництва – землі і як правило активного ринку на них не має.

Класифікація біологічних активів за готовністю до використання передбачає виділення зрілих і незрілих біологічних активів. Тому у класифікації біологічних активів за періодом їх участі у господарському обороті до незрілих біологічних активів можна віднести не тільки довгострокові, а й поточні біологічні активи рослинництва.

Поточні біологічні активи рослинництва, справедливу вартість яких на дату балансу достовірно визначити неможливо і які не досягли зрілості, тому що технологічний процес їх створення не завершено, відображають у бухгалтерському обліку і звітності, як незавершене виробництво. Оцінка таких біологічних активів здійснюється за виробничою собівартістю, що визначається відповідно до НП(С)БО 16 „Витрати” [52].

Результатом сільськогосподарської виробництва суб'єктами господарювання є отримання готової сільськогосподарської продукції та/або додаткових біологічних активів. Визнання сільськогосподарської продукції повинне здійснюється відповідно до МСБО 41 „Сільське господарство” та НП(С)БО 30 „Біологічні активи” і є актив, одержаний в результаті відокремлення від біологічного активу, призначений для продажу, переробки або внутрішньогосподарського споживання [40,53]. В стандартах рекомендовано нові методологічні підходи до побудови обліку в сільськогосподарській діяльності, які стосуються визначення об'єктів обліку, процедури визнання біологічних активів на дату балансу, первісне визнання готової продукції. Визначення об'єктів обліку біологічних активів є основою для формування робочого плану рахунків та відкриття бухгалтерських регістрів.

Як відомо напрямком досягнення уніфікації обліку слід вважати єдині засади щодо впровадження окремих МСБО. До того часу, поки йшла розробка та впровадження стандартів, які стосувалися формування інформації відповідно до потреб фінансової звітності, це не викликало особливих ускладнень. Однак вихід у світ МСБО, які стосуються обліку в окремих галузях, викликав потребу уточнення не самої суті методики

формування даних на конкретному підприємстві, на що звертав увагу дослідники О.А. Подолянчук, Н.І.Коваль, Н.М.Гудзенко [49], а їх впровадження, тобто розповсюдження для використання у певних підприємствах. Зокрема, ця проблема виникла щодо МСБО 41 “Сільське господарство”, відповідно до якого було розроблено НП(С)БО 30 “Біологічні активи”.

Ще до розробки МСБО 41 „Сільське господарство” ряд вже існуючих на той час стандартів відмежувалися від об’єктів, які використовуються в сільськогосподарському виробництві, зокрема, МСБО 2 „Запаси”, МСБО 16 „Основні засоби”, МСФЗ 15 „Дохід”, МСБО 40 „Інвестиційна нерухомість”.

МСБО 41 вказують, що характер сільськогосподарської галузі недостатньою мірою узгоджується із загальноприйнятою моделлю обліку. Вони пояснюють це тим, що „більшість підприємств, що займаються сільськогосподарською діяльністю, – це малі, незалежні, зосереджені на грошових коштах і податках, сімейні одиниці, від яких часто не вимагається фінансових звітів загального призначення [40].

Введенням міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 41 „Сільське господарство”, було рекомендовано застосовувати з 2003 р. На початку цей стандарт був прийнятий як національний у Новій Зеландії, в той же час Австралія розробила на підставі МСБО 41 власний стандарт 35 „Самостворювані та відтворювані активи”. Першою країною на пострадянському просторі, яка розробила національний стандарт з обліку в сільському господарстві була Молдова, який передбачав лише використання окремих положень, передбачених МСБО 41 „Сільське господарство”[43,65].

Слід враховувати думку дослідників, які підкреслюють, що потреба розробки МСБО 41 “Сільське господарство” пояснюється тим, що у багатьох країнах світу використовується методика ведення обліку “затрати-випуск”, яка поширюється на малі підприємства, в тому числі і в Україні. Характерно, що при застосуванні цієї методики не передбачено обчислювати собівартість продукції, прибуток розраховується порівнянням виручки від реалізації

продукції з понесеними витратами за елементами, скоригованими на різницю перехідних залишків незавершеного виробництва та готової продукції на початок і кінець року. При чому залишки оцінюються за чистою ціною реалізації, зменшеною на суму витрат на місці продажу. В подальшому ця ціна отримала назву “справедлива вартість”.

Разом із тим слід звертати увагу на недоліки оцінки біологічних активів за справедливою вартістю, яку виділяють дослідники: ринкові ціни нестабільні, тому виникають проблеми щодо обґрунтованості визначення наслідків діяльності у динаміці; можуть бути обтяжливими вимоги оцінки за справедливою вартістю, особливо при поданні проміжних звітів; оцінка за собівартістю використовується давно і набула широкого розповсюдження; ця оцінка дає більш об’єктивні результати, вона стабільно використовувалася при дослідженні результатів протягом тривалого часу і суперечить принципам МСБО щодо визнання доходу; у деяких країнах відсутні активні ринки; між фактичною ціною реалізації та оцінкою біологічних активів можуть бути значні розбіжності; досить часто теперішня вартість очікуваних грошових потоків вимагає незалежної зовнішньої оцінки, що для сільськогосподарських підприємств може бути обтяжливим; виникає ряд моментів недостатньої обґрунтованості визнання доходів щодо оцінки продукції при первісному визнанні, адже продукція не реалізована, а її якість невідома [49,65].

Вважаємо, що метою такого уточнення загальної суми витрат підприємства є більш обґрунтований розрахунок вартості товарної продукції, щоб точніше обчислювати результат діяльності підприємства. Крім того ціна на вироблену продукцію протягом року може змінюватися, тому постало питання, на яку дату слід брати ціну для оцінки залишків готової продукції та незавершеного виробництва. В методиці бухгалтерського обліку і фінансової звітності прийнято, щоб це були ціни на дату складання балансу, тобто на 31 грудня, однак слід враховувати, що маркетинговий сільськогосподарський рік в багатьох країнах є звітним роком і цей період триває з 1 липня по 30 червня.

Тому було визнано, що краще брати ціни, які були на момент одержання врожаю.

Підтримуємо думку більшості дослідників і вважаємо, що головною причиною застосування ціни на момент надходження врожаю є дотримання Концептуальних основ складання і подання фінансових звітів, в першу чергу, дотримання принципу обачності. Як відомо, цей документ було підготовлено з метою надання допомоги Раді Комітету з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку при підготовці майбутніх міжнародних стандартів і перегляді існуючих, а також надання допомоги національним органам при розробці національних стандартів. Серед показників якісних характеристик фінансових звітів цих концептуальних основ названо обачність, під якою розуміють (п.37) дотримання певної обережності при формуванні судження, необхідного при оцінці за умов непевності, таким чином, щоб активи і дохід не були завищені, а зобов'язання або витрати – занижені, щоб фінансові звіти були нейтральними, а отже – достовірними [21].

Слід враховувати, що в розроблених вітчизняних Методичних рекомендаціях з організації обліку біологічних активів і сільськогосподарської продукції за ринковою (справедливою) вартістю, згідно протоколу № 1 від 10 січня 2008р. Мінагрополітики України, зазначено що визначення рівня ціни покладено на підприємство шляхом розробки обраної ним облікової політики, а підставою при цьому слугує рішення комісій, до складу яких входять „професійні спеціалісти, керівники виробничих підрозділів, матеріально відповідальні особи та бухгалтери, що відповідають за певний напрямок роботи”[33,64].

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку біологічних активів за міжнародними стандартами

На підставі нормативно-правового регулювання, що розробляється органами, на які покладено обов'язки регулювання в Україні питань обліку і

звітності, здійснюється ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності на кожному підприємстві. Так, у ст. 3 Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” розкривається мета ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, яка полягає в наданні користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

Головним чином облік біологічних активів за міжнародними стандартами, великою мірою залежить від якості і достовірності оцінки обліково-інформаційного забезпечення, що формується на підставі облікових і поза облікових даних (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Концептуальна основа обліку операцій з біологічними активами підприємства

Джерело: узагальнено на основі [30,31]

У МСБО 41 “Сільське господарство” зазначено, що сільськогосподарська діяльність охоплює різноманітні види діяльності, наприклад: тваринництво, лісництво, вирощування однорічних і багаторічних рослин, фруктових садів і насаджень, квітництво та водне господарство (зокрема, риборозведення) [40].

До нормативно - методичних документів, які регламентують порядок ведення бухгалтерського обліку біологічних активів за міжнародними стандартами слід віднести документи, які визначають загальні правила ведення обліку:

- Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16 липня 1999 р. № 996-XIV;
- Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1-34 затверджені наказами Міністерства фінансів України;
- План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань та господарських операцій підприємств і організацій та інструкція по його застосуванню, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291.

Та документи, що враховують галузеві особливості сільського господарства:

- Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів. Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2006 р. № 1315 [21];

- Методичні рекомендації з обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств: Рекомендовані до застосування сільськогосподарськими підприємствами Методологічною Радою з питань фінансів та обліку в АПВ Мінагрополітики України, протокол № 1/05 від 30 листопада 2005 р.;

- Методичні рекомендації з організації та ведення бухгалтерського обліку в селянських (фермерських) господарствах: Затверджено наказом Міністерства аграрної політики України від 2 липня 2001 р. № 189;

- Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств: Затверджено наказом Міністерства аграрної політики України від 18 травня 2001 р. № 132.

Методологія обліку, встановлена МСФЗ 41 «Сільське господарство», передбачає визначати фінансовий результат від первісного визнання сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів з наступними уточненнями його на кожну дату балансу та на дату реалізації. Отже, основа проблеми це те, що згідно МСФЗ 41 «Сільське господарство» в сільському господарстві фінансовий результат потрібно визначати під час виходу продукції із виробництва, але не у момент її реалізації, як це робиться у всіх інших галузях економічної діяльності.

Варто відмітити, що поняття «біологічні активи», набуло широкого обговорення у наукових статтях, але є не зовсім зрозумілим для практикуючих бухгалтерів. Класифікаційні ознаки біологічних активів не зовсім зручні для використання у практичній діяльності.

МСБО 41 «Сільське господарство» передбачає, що сільськогосподарську продукцію при її первісному визнанні оцінюють за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу.

Таким чином, у результаті огляду нормативно-правової бази та літературних джерел, встановлено основні зміни в бухгалтерському обліку біологічних активів з введенням в дію НП(С)БО 30 «Біологічні активи», відповідно до МСБО 41 «Сільське господарство» (табл. 1.1).

Характерно, що як і в НП(С)БО 30 «Біологічні активи» так і в МСБО 41 «Сільське господарство» закріплена норма превалювання справедливої вартості при оцінці біологічних активів та сільськогосподарської продукції, але на практиці частіше використовується історична оцінка (вартість), яка передбачає оцінку активів, виходячи з фактичних витрат на їх виробництво та придбання. Очевидно, що це, насамперед, зумовлено практично відсутністю активного ринку на різногалузеві сільськогосподарські облікові об'єкти.

Таблиця 1.1

Основні зміни щодо ведення бухгалтерського обліку біологічних активів з введенням в дію НП(С)БО 30 «Біологічні активи» та МСБО 41 «Сільське господарство»

№ з/п	Розділи обліку	Зміни, що відбулися
1	2	3
1	Класифікація біологічних активів	<p>Для бухгалтерського обліку біологічні активи класифікуються за такими групами:</p> <p>Довгострокові біологічні активи.</p> <p>1.1. Довгострокові біологічні активи, рослинництва, тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю.</p> <p>1.2. Довгострокові біологічні активи рослинництва, тваринництва, які оцінені за первісною вартістю.</p> <p>1.3. Незрілі довгострокові біологічні активи, які оцінюються за справедливою вартістю.</p> <p>1.4. Незрілі довгострокові біологічні активи, які оцінюються за первісною вартістю.</p> <p>2. Поточні біологічні активи.</p> <p>2.1. Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю.</p>
3	Форми первинних документів	Міністерством аграрної політики України від 21 лютого 2008 року № 73 затверджено Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку довгострокових та поточних біологічних активів
4	Рахунки бухгалтерського обліку	<p>Змінено основне призначення рахунків бухгалтерського обліку:</p> <p>21 «Поточні біологічні активи»;</p> <p>16 «Довгострокові біологічні активи»;</p> <p>155 «Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів»</p> <p>134 «Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів»;</p>
5	Оцінка біологічних активів	Необхідним є використання оцінки виходячи із цін активного ринку

Закінчення таблиці 1.1

6	Фінансові результати	<p>Фінансовий результат від основної діяльності складається з:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансового результату від первісного визнання сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів. 2. Фінансового результату від реалізації запасів – сільськогосподарської продукції та біологічних активів, які оцінені справедливою вартістю. 3. Фінансового результату від зміни справедливої вартості біологічних активів, які оцінені за справедливою.
---	----------------------	---

Джерело: на основі [30,49,65]

На переконання дослідників О.А Подолянчук, Н.І.Коваль, Н.М.Гудзенко, справедливу вартість формують ринкові відносини, але за суттю вона має відображати вартість об'єкту на конкретну дату з урахуванням, діючих на той момент, його технічних характеристик та загальної економічної ситуації в країні [49]. Тобто, при відображенні об'єктів за справедливою вартістю, в основі методики її визначення закладено врахування: суми зносу, витрат на місці продажу, рівня інфляції тощо.

Висновки за розділом 1

Дослідження теоретичних основ обліку біологічних активів за міжнародними стандартами дає можливість зробити наступні висновки

Проаналізовано економічну сутність та класифікацію біологічних активів за міжнародними стандартами. Встановлено, що біологічний актив являє собою живу рослину, яка в сукупності із іншими рослинами формує урожай продуктів біологічних активів підприємства – сільськогосподарську продукцію. Біологічний актив є об'єктом бухгалтерського обліку діяльності фермерського господарства, а достовірне його відображення на рахунках бухгалтерського обліку фермерського господарства є основою для складання

фінансової звітності та забезпечення інформацією користувачів для прийняття управлінських рішень.

Досліджено нормативно-правове регулювання обліку біологічних активів за міжнародними стандартами. Встановлено, що стандарти фінансової звітності є корисними для фермерських господарств, із врахуванням національних базових принципів обліку; особливостей державного регулювання; необхідності уніфікації бухгалтерського та статистичного обліку для Фермерського господарства; диференційованого підхід до організації обліку через наявність серед як мікропідприємств так і великих підприємств; застосування спеціального режиму оподаткування.

РОЗДІЛ II

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ЗА МІЖНРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ НА ФЕРМЕРСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ «ГОРА 2006»

2.1. Організація облікового процесу на Фермерському господарстві «ГОРА 2006»

Фермерське господарство «Гора 2006» зареєстроване в середині 2006 року, відповідно до Земельного кодексу України, Закону України «Про фермерське господарство», інших нормативних актів, та діє на підставі Статуту. Єдиним засновником є Гора Павло Юхимович. Фермерське господарство знаходиться за адресою: Черкаська обл., Монастирищенський р-н, с. Коритня, вул. Чалаплюка, 11

Реєстраційний номер підприємства: 34323911

Фермерське господарство «Гора 2006» є юридичною особою, має самостійний баланс і діє на основі повного господарського розрахунку і самофінансування.

Згідно КВЕД, Фермерське господарство «Гора 2006» відноситься до Секція А. Сільське господарство, мисливство, лісове господарство 01. Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги.

Основний вид економічної діяльності Фермерського господарства «Гора 2006», як юридичної особи визначений на підставі даних державних статистичних спостережень відповідно до статистичної методології за підсумками діяльності за рік – Код КВЕД 01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур.

Відповідно до законодавства [10], відповідальність за організацію обліку в Фермерському господарстві «Гора 2006» покладена на його голову, який є і власником .

Короткі особливості господарської діяльності фермерського господарства, як одного із суб'єктів сільськогосподарського виробництва приведено в табл.2.1.

Таблиця 2.1.

Особливості фермерського господарства «Гора 2006»

№ з/п	Ознаки Фермерського господарства «Гора 2006»	
1	Мета діяльності	Полягає в одержанні прибутку
2	Види діяльності	Здійснюють всі види господарської діяльності пов'язані із виробництвом сільськогосподарської продукції
3	Трудова діяльність у Фермерському господарстві «Гора 2006»	Здійснюється переважно головою Фермерського господарства «Гора 2006», членами родини голови, а також найманими працівниками
4	Формування майна Фермерського господарства «Гора 2006»	Власність голови та членів його родини
5	Управління Фермерським господарством «Гора 2006»	Здійснюється головою Фермерського господарства «Гора 2006»

Джерело: виконано за даними Фермерського господарства «Гора 2006»

Встановлено, що на організацію бухгалтерського обліку Фермерського господарства «ГОРА 2006» впливає ряд факторів (рис. 2.1).

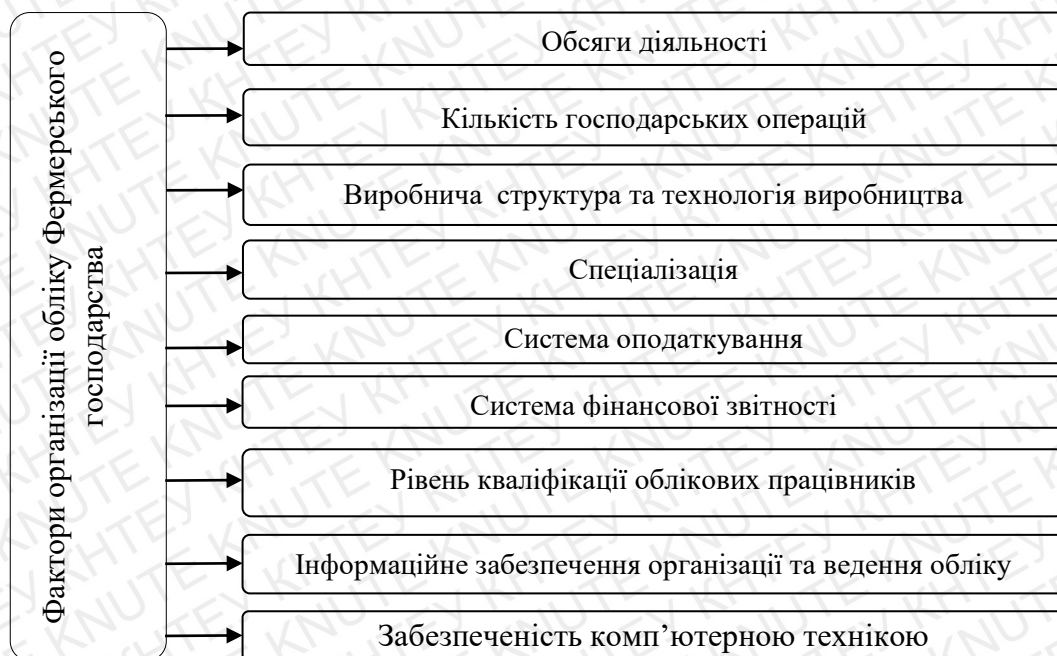

Рис. 2.1. Фактори, що впливають на організації бухгалтерського обліку Фермерського господарства

Джерело: виконано за даними фінансового обліку та звітності Фермерського господарства «Гора 2006»

Оформлення розпорядчого документа з організації обліку здійснюється у формі наказу голови Фермерського господарства, що надає йому юридичної сили, у протилежному випадку документ вважатиметься недійсним. Фермерське господарство «Гора 2006» самостійно визначає облікову політику. Приклад формування алгоритму Облікової політики Фермерського господарства «Гора 2006» приведено в додатку Е.

Фермерське господарство «Гора 2006» в організації бухгалтерського використовує окремі елементи методу бухгалтерського обліку, а саме:

- вибір об'єктів первинного документування та носіїв первинної інформації, при цьому в господарстві використовують і самостійно розроблені документи та затверджені форми;
- встановлення строків та порядку проведення інвентаризації. В умовах фермерського господарства інвентаризацію проводять з метою виявлення фактичної наявності цінностей;
- вибір методу оцінки активів Фермерського господарства «Гора

2006»,

тобто у бухгалтерському обліку відображають тільки ті його об'єкти, які мають грошову оцінку;

- на фермерському господарстві «Гора 2006» складається розрахунок собівартості виробленої продукції тобто використовується такий елемент методу як калькуляція;

- вибір способу узагальнення облікової інформації в господарстві проводять із застосуванням подвійного запису із вибором номенклатури рахунків (Плану рахунків) бухгалтерського обліку; вибір і затвердження переліку типових бухгалтерських проводок; визначення порядку формування звітних показників.

Фермерське господарство «Гора 2006» веде бухгалтерський облік зі застосуванням МСФЗ, також слід відмітити, що одночасно використовуються і реєстри розроблені на основі таблиць EXCEL.

На рис. 2.2 наведено порядок формування обліково-звітної інформації фермерського господарства «Гора 2006», кожен етап якої являється джерелом облікових даних для внутрішніх користувачів.

Рис. 2.2. Формування обліково-звітної інформації фермерського господарства «Гора 2006»

Джерело: виконано за даними фінансового обліку та звітності фермерського господарства «Гора 2006»

Після реєстрації фермерського господарства «Гора 2006» було складено опис майна, що становить його власність.

Структуру основних активів (господарських засобів) фермерського господарства «ГОРА 2006» наведено на рис. 2.3.

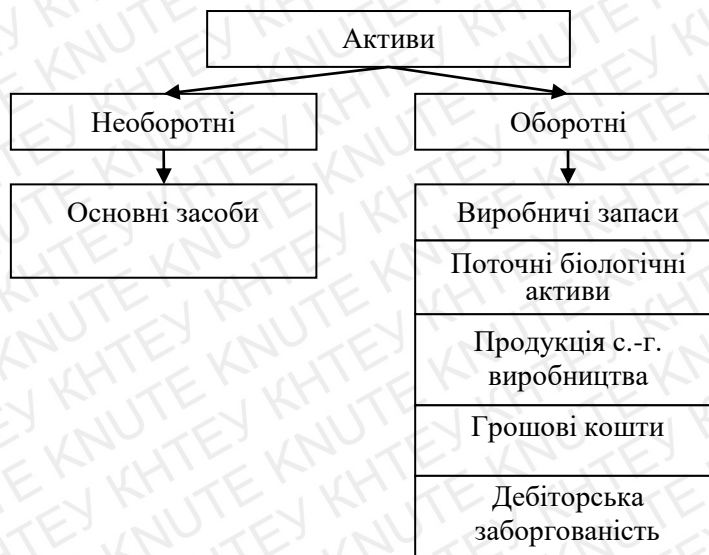

Рис. 2.3. Структура активів фермерського господарства «ГОРА 2006»

Джерело: виконано за даними фінансової звітності фермерського господарства «ГОРА 2006»

Формування активів здійснюється за власними та залученими джерелами (коштами). Основні джерела формування активів фермерського господарства «Гора 2006» наведено на рис. 2.4.

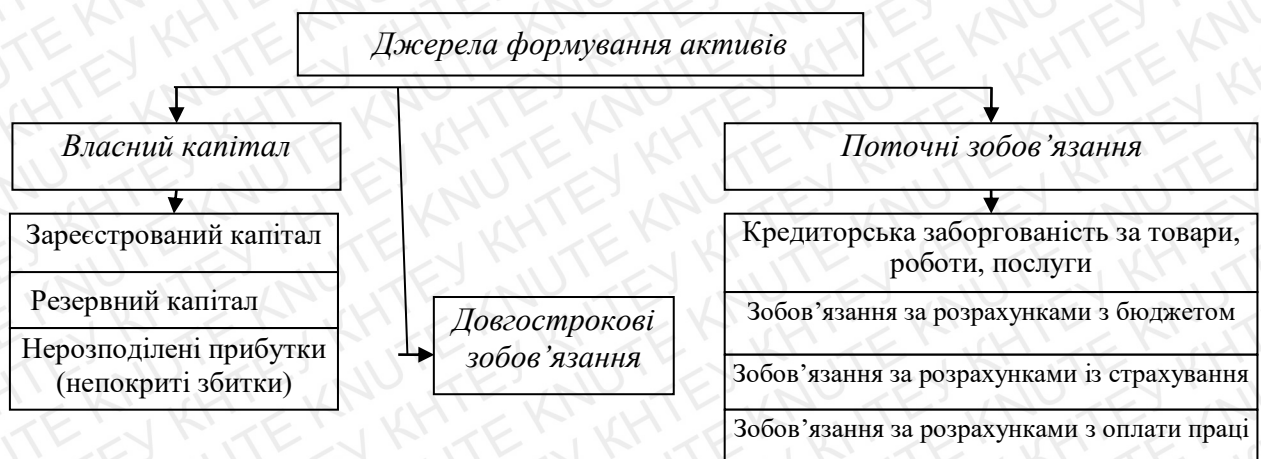

Рис. 2.4. Структура джерел формування активів фермерського господарства «ГОРА 2006»

Джерело: виконано за даними фінансової звітності фермерського господарства «ГОРА 2006»

Взаємозв'язок об'єктів бухгалтерського обліку фермерського господарства «ГОРА 2006» наведено на рис. 2.5.

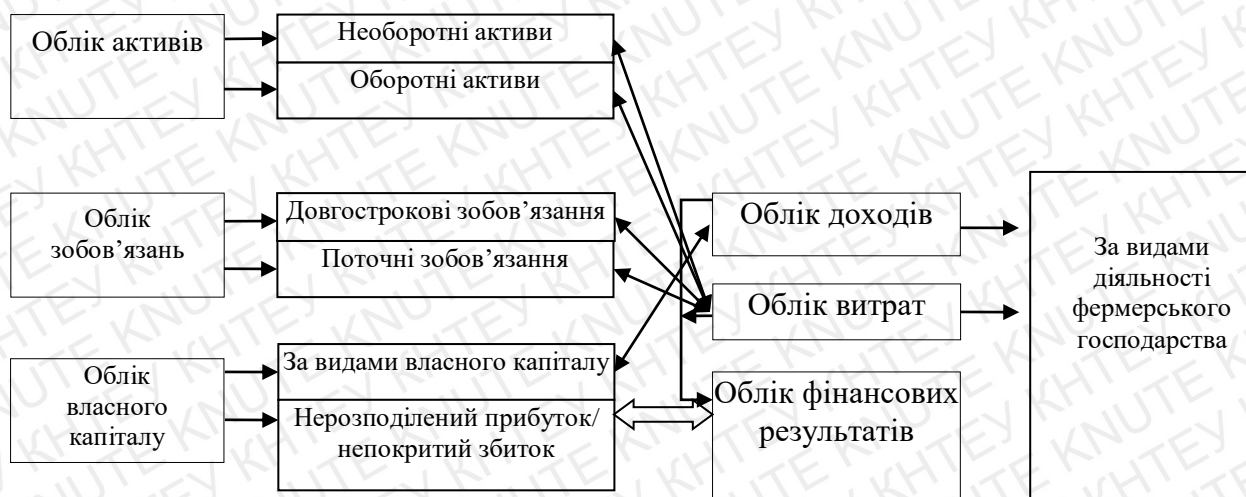

Рис. 2.5. Взаємозв'язок об'єктів бухгалтерського обліку фермерського господарства «ГОРА 2006»

Джерело: виконано за даними фінансової звітності фермерського господарства «ГОРА 2006»

Основною діяльністю фермерського господарства «ГОРА 2006» є сільськогосподарська діяльність, яка спрямована на управління біологічними перетвореннями з метою отримання сільськогосподарської продукції та/або додаткових біологічних активів [67]. Облік сільськогосподарської діяльності пов'язаний насамперед із обліком витрат на біологічні перетворення, що в теоретичному аспекті можна розглядати як процес використання речовин і сил природи та як процес виготовлення нового продукту праці [66]. Ці процеси складають зміст виробничої діяльності підприємства, визначаються технологією та організацією робіт на ньому та впливають на побудову обліку витрат.

2.2. Методика обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на Фермерському господарстві «ГОРА 2006»

У фермерському господарстві «ГОРА 2006» побудова обліку біологічних активів здійснюється відповідно до методології, що представлена в МСФЗ 41

«Сільське господарство» і стосується визначення об'єктів обліку, процедури визнання біологічних активів на дату балансу, первісне визнання готової продукції, що є основою для формування робочого плану рахунків та відкриття бухгалтерських реєстрів.

Визнання та оцінка біологічних активів і сільськогосподарської продукції на фермерському господарстві «ГОРА 2006» здійснюється за одночасним виконанням таких базових умов:

- Фермерське господарство контролює актив у результаті минулих подій;
- існує можливість отримання Фермерським господарством майбутньої економічної вигоди, пов'язаної з цим активом;
- вартість або собівартість активу можна достовірно оцінити.

Згідно МСФЗ 41 «Сільське господарство» за строками експлуатації біологічні активи слід поділяти на довгострокові й поточні, а за галузями – біологічні активи рослинництва та тваринництва. Поділ активів за категоріями потребує достовірної їх оцінки. Методи оцінки біологічних активів залежно від джерел надходження наведено в табл. 2.2.

Разом із тим якщо при первісному визнанні для біологічного активу немає визначених ринком цін або вартості, до моменту, коли стане можливим визначення його справедливої вартості, цей біологічний актив оцінюється за його собівартістю мінус усі накопичені амортизаційні відрахування та всі накопичені збитки від зменшення корисності [40,67].

Таблиця 2.2

Оцінка біологічних активів

Джерело надходження	Оцінка
1	2
Придбання (одержання)	За первісною вартістю
Безоплатне одержання	За справедливою вартістю з урахуванням витрат, безпосередньо пов'язаних з доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання із запланованою метою

Закінчення таблиці 2.2

Джерело надходження	Оцінка
1	2
Внесок до статутного капіталу	За погодженою засновниками (учасниками) господарюючого суб'єкта їх справедливої вартості з урахуванням витрат, безпосередньо пов'язаних з доведенням їх до стану, у якому вони придатні для використання із запланованою метою
Біологічні активи отримані в обмін на подібні біологічні (подібними вважаються біологічні активи одного виду та функціонального призначення)	За справедливою вартістю переданого біологічного активу
Біологічні активи отримані в обмін на неподібні біологічні активи	За справедливою вартістю переданого біологічного активу, збільшеної (зменшеної) на суму грошових коштів і їх еквівалентів, що належить до сплати (отримання) за обмінною операцією
Додаткові біологічні активи	За справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу або за виробничою

Джерело: узагальнено автором за [40,53]

За умови відсутності активного ринку при визначенні справедливої вартості суб'єкт господарювання користується одним або кількома (якщо можливо) з таких джерел інформації:

- остання ринкова ціна операції, за умови, що в період між датою здійснення цієї операції та датою балансу не відбулося значних змін економічних умов;
- ринкові ціни на подібні активи, скориговані з метою відображення різниць;
- галузеві показники [67].

Результати дослідження підтверджують справедливість того, що переоцінка біологічних активів до справедливої вартості на кожну дату

проміжного балансу (щокварталу) значно збільшує обсяг облікової роботи.

Однак застосування МСФЗ 41 «Сільське господарство» сприяє розвитку спрощеної форми обліку, через скорочення роботи щодо визначення собівартості виробленої продукції.

Слід враховувати те, що фінансовий результат визначається не після реалізації біологічних активів та сільськогосподарської продукції, а під час виробництва, хоча раніше визначали його на стадії продажу.

Основною діяльністю фермерського господарства «ГОРА 2006» є сільськогосподарська діяльність, яка спрямована на управління біологічними перетвореннями з метою отримання сільськогосподарської продукції та/або додаткових біологічних активів. Відтак згідно МСБО 41 «Сільське господарство», зерно, із біологічного активу перетворюється на сільськогосподарську продукцію, як оборотний актив, за умови що фермерське господарство може отримати у майбутньому економічну вигоду від його використання і вартість зерна може бути достовірно визначена.

В процесі виробництва отримується декілька продуктів (рис.2.3), що для підрахунок собівартості кожного його виду потрібно задокументувати.

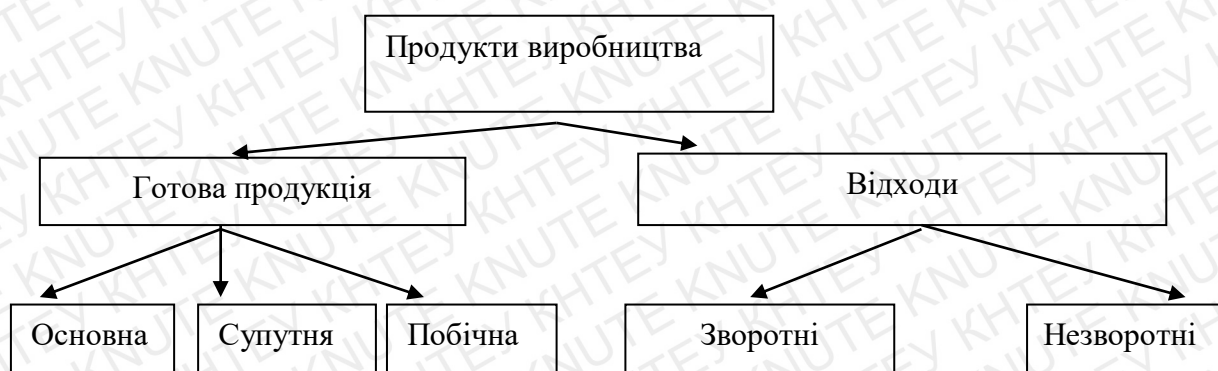

Рис.2.3 Види продуктів виробництва в рослинництві

Джерело: власна розробка

Порядок документування операцій зі збору зернових на фермерському господарстві «ГОРА 2006» проходить організовано, так до початку збирання

вважаю Талони заповнює бухгалтер та підписує керівник господарства Павло Гора, в документі виділяють назву підприємства, та інші реквізити, а саме ПІБ працівників та їх табельні номери, що задіяні на збиранні, номер техніки, що приймає участь (комбайн, автомашини, трактор). Після цього бухгалтером фермерського господарства Талони скріплюються печаткою та реєструються в Журналі обліку виданих талонів, який прошнурований та пронумерований та завірений печаткою.

Намолочене зерно вивантажується з комбайна в автомобіль, що документується із допомогою обміну талонами. В підсумку в комбайнера, як і у водія повинна бути однакова кількість талонів, по принципу (скільки бункерів зерна прийнято та завантажено для перевезення, скільки талонів повинно бути у водія, так як кожен талон призначено для обліку одного повного бункера зерна.

Якщо ж відправляється неповний бункер, то комбайнер повинен відмітити в талоні його фактичний об'єм (наприклад, 0,75 або 0,35), і зробити підпис про здійснення цієї господарської операції. Слід відмітити, що як водій так і комбайнер зазначають у своїх талонах вид отриманого зерна, номер поля та дату завантаження. Якщо для повного завантаження автомобіля шофер може забирати зерно від кількох комбайнів то він обов'язково обмінюється талонами з комбайнерами.

Прийом зерна від водія здійснюється на току фермерського господарства «ГОРА 2006», де воно зважується і заповнюються кількісні показники, щодо (маса брутто, тари і нетто). При цьому робиться запис у Реєстрі прийняття зерна вагарем, що відкривається і ведеться в одному примірнику і кожного дня підписується керівником господарства. Щодня при надходженні зерна в реєстрі відкривають окремий листок, де ведеться облік за кожною культурою.

Відповідно до міжнародного стандарту сільськогосподарська продукція та додаткові біологічні активи при їх первісному визнанні оцінюється за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу. Відтак за такою оцінкою і доцільно списувати сільськогосподарську продукцію, яка використана всередині господарства. Також на суму доходу від первісного визнання продукції (різниця між оцінкою продукції за

справедливою вартістю і витратами) показують дохід: дебет рахунку 23 “Виробництво” і кредит субрахунку 710 “Дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю”. Якщо справедлива вартість отриманої продукції нижча від витрат на її виробництво, то різницю відносять на витрати: дебет субрахунку 940 “Витрати від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю” і кредит рахунку 23 “Виробництво”.

Кореспонденція рахунків по обліку витрат на біологічні перетворення та виходу продукції рослинництва на фермерському господарстві «ГОРА 2006» наведено в табл.2.3.

Таблиця 2.3

Кореспонденція рахунків по обліку витрат на біологічні перетворення та виходу продукції рослинництва на фермерському господарстві «ГОРА 2006»

Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума	Первинний документ
	дебет	кредит		
1	2	3	4	5
Списано м-ц цінності на біологічні перетворення активів рослинництва:				
добрива, отрутохімікати	231 «Рослинництво»	208 «Матеріали сільськогосподарського призначення»	288250,00	Акт на списання (ф. № 118, ВЗСГ-3)
Засоби захисту рослин	231 «Рослинництво»	208 «Матеріали сільськогосподарського призначення»	115180,00	Акт на списання (ф. № 118, ВЗСГ-3)
нафтопродукти та інші види палива	231 «Рослинництво»	203 «Паливо»	90860,00	Лімітно-забірні картки на отримання матеріальних цінностей (ф. № 117)
насіння та посадковий матеріал (покупні)	231 «Рослинництво»	208 «Матеріали сільськогосподарського призначення»	35000,00	Акт на списання насіння і садивного матеріалу (ф. № 119, ВЗСГ-4)

Продовження таблиці 2.3

Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума	Первинний документ
	дебет	кредит		
1	2	3	4	5
Витрати минулого року по незавершеному виробництву віднесено на культури під урожай поточного року	231 «Рослинництво»	231 «Рослинництво»	70000,00	Довідка бухгалтерії
Списано виконані роботи і надані послуги для рослинництва власними допоміжними виробництвами	231 «Рослинництво»	235 «Машинно-тракторний парк»	92472,00	Акт на списання
Списано загальновиробничі витрати на рослинництво в порядку їх розподілу	231 «Рослинництво»	91 «Загальновиробничі витрати»	12680,00	Довідка бухгалтерії
Списано на рослинництво частину витрат майбутніх періодів	231 «Рослинництво»	39 «Витрати майбутніх періодів»	80000,00	Довідка бухгалтерії
Нараховано єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інші соціальні виплати працівникам	231 «Рослинництво»	65 «Розрахунки за страхуванням»	10276,00	Зведену відомість нарахування і розподілу оплати праці та відрахувань
Нараховано оплату праці за виконання робіт в рослинництві	231 «Рослинництво»	66 «Розрахунки за виплатами працівникам»	27631,00	Табель робочого часу
Нараховано знос (амортизацію) по необоротних активах, що використовуються в рослинництві	231 «Рослинництво»	13 «Знос необоротних активів»	3856,00	Розрахунок нарахування амортизації основних засобів та інших необоротних активів

Закінчення таблиці 2.3

Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума	Первинний документ
	дебет	кредит		
1	2	3	4	5
Оприбутковано продукцію рослинництва від урожаю (здійснено первісне визнання)	27 «Продукція сільськогосподарського виробництва»	231 «Рослинництво»	747468,00	Щоденник надходження сільськогосподарської продукції (ф. № 81)
Проведено сторнування мертвих відходів та усушок продукції рослинництва	27 «Продукція сільськогосподарського виробництва»	231 «Рослинництво»	-10120,00	Акт на сортування на сушіння

Джерело: власна розробка

Отже, витрати на посів озимих культур урожаю наступного звітнього року доцільно залишати на субрахунку 231 «Незавершене виробництво в рослинництві», а, наприклад, витрати, пов'язані із декількома майбутніми виробничими періодами (витрати, пов'язані з посівом багаторічних трав, витрати на вапнування та гіпсування ґрунтів, внесення органічних добрив тощо) було б доцільно відносити не на операційний калькуляційний рахунок «Основне виробництво», а на розподільчий субрахунок «Витрати майбутніх періодів в рослинництві», так як залишок за цими рахунками виступають витрати, що мали місце протягом поточного звітнього періоду, але належать до декількох наступних виробничих періодів.

Зміна методу оцінки власної сільськогосподарської продукції за міжнародними стандартами, що використана на виробництво, не означає, що підприємство відмовляється від категорії «Виробнича собівартість», так як є основою калькулювання виробничої собівартості продукції.

2.3. Відображення у звітності інформації про біологічні активи на Фермерському господарстві «ГОРА 2006»

Фермерське господарство «ГОРА 2006» за критеріями визнання малих

підприємств, згідно змін до Закону України № 996-XIV Про Бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні, відноситься до мікропідприємства - балансова вартість активів — до 350 тис. євро; чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) — до 700 тис. євро; середня кількість працівників — до 10 осіб.

Відповідно до чинного законодавства господарство складає і подає статистичну, податкову та фінансову звітність. Голова господарства несе персональну відповідальність за організацію та достовірність ведення бухгалтерського обліку та складання звітності. Стандарти фінансової звітності можуть бути корисними для фермерського господарства, при виконанні умов застосування міжнародних стандартів фінансової звітності фермерськими господарствами, які ідентифікуються за господарським законодавством як мікропідприємства (+, -):

- існує хоча б один власник, який не є одночасно менеджером (-);
- користуються або мають намір користуватись зовнішнім кредитом (+);
- отримують або мають намір отримувати державну підтримку (+).

Базові характеристики для формування якісних загальноприйнятих стандартів фінансової звітності для фермерського господарства такі:

- спрощення вимог і методів до оцінки засобів та джерел;
- способи розкриття інформації в показниках фінансової звітності, яка максимально задовольняє інформаційні потреби її зовнішніх користувачів;
- зрозумілість та прозорість фінансової інформації;
- узгодження стандартів бухгалтерського обліку з чіткою концептуальною основою системи бухгалтерського обліку;
- доступність та зрозумілість, що дасть змогу фермерам застосовувати стандарти для складання фінансової звітності.

Разом з тим, при розробці стандартів бухгалтерського обліку для фермерських господарств потрібно враховувати особливості їх діяльності, спрощену систему облікового процесу, обмеженість грошових витрат та часу

на ведення обліку та складання фінансової звітності в поєднанні з наданням якісної інформації зовнішнім користувачам для управлінських рішень.

Слід звернути прийняти до уваги те, що при використанні МСФЗ для МСП потрібно користуватися МСФЗ 41 «Сільське господарство».

Відповідно до даних стандартів, інформація у фінансовій звітності має відповідати якісним характеристикам: зрозумілість; доречність; суттєвість; достовірність; превалювання сутності над формою; обачність; повнота; змістовність; своєчасність; співвідношення вигід та витрат.

Крім того об'єкти, які обліковуються в сільськогосподарському виробництві, не знаходять свого відображення у МСБО 2 „Запаси”, МСБО 16 „Основні засоби”, МСБО 15 „Дохід”, МСБО 40 „Інвестиційна нерухомість”.

Згідно МСБО 41 „Сільське господарство”, за основу взято справедливу вартість оцінки сільськогосподарської продукції при первісному визнанні, а біологічних активів – на кожну дату балансу. Більше того визначення рівня ціни покладено на підприємство шляхом розробки обраної ним облікової політики, а підставою при цьому слугує рішення комісій, до складу яких входять „професійні спеціалісти, керівники виробничих підрозділів, матеріально відповідальні особи та бухгалтери, що відповідають за певний напрямок роботи”[68].

Характерно, що в Методичних рекомендацій з організації обліку біологічних активів і сільськогосподарської продукції за ринковою (справедливою) вартістю, передбачено, що до складу комісії входить не менше 3-х осіб, але вже за участю головного бухгалтера, його заступника, спеціалістів галузей і керівників структурних підрозділів, що в умовах фермерського господарства носить формальний характер.

Оцінка поточних біологічних активів рослинництва за МСБО 41 „Сільське господарство” передбачає дві моделі обліку біологічних активів: модель обліку за первісною (історичною) вартістю; модель справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж.

Підприємство в разі застосування у своїй обліковій політиці першого варіанту, повинно буде щорічно тестувати біологічні активи на предмет знецінення за аналогією з іншими необоротні активи. У випадку коли підприємство вибере другу модель обліку, то сума змін справедливої вартості біологічних активів у наступних періодах буде відображатися у Звіті про прибутки та збитки в тому періоді, до якого відноситься, відповідно МСФО (IAS) 41.

При переоцінці посівів озимих культур (біологічні активи), потрібно засвідчувати порядок уточнення первісної вартості залишків незавершеного виробництва, а саме: «відповідно до рішення комісії з визначення справедливої вартості, посіви озимої пшениці були оцінені за справедливою вартістю... (тобто замість фактичних витрат на виробництво по балансу на початок року, запропоновано ці посіви оцінити за справедливою вартістю), якщо переоцінка посівів за справедливою вартістю призвела до збільшення доходу підприємства то ця сума зразу має відображатися на рахунку „Прибутки і збитки”, відповідно щодо збитків. Тому за таких умов прибутки чи збитки, від операційної діяльності суб'єктів сільськогосподарського виробництва підприємств зростатимуть або перетворяться у збитки залежно від бажання господаря, керівників підприємств.

У разі дооцінки поточних біологічних активів, на дату подання квартальної звітності на кінець першого кварталу на фермерському господарстві «ГОРА 2006» це можуть бути озимі зернові, багаторічні трави, якщо їх розглядати як поточні активи, а на кінець другого кварталу – всі культури і розглядаються як поточні біологічні активи. Тому відображаються у рядку 1110 Балансу фермерського господарства (додаток Ж).

Біологічне перетворення відповідно до МСФЗ 41 «охоплює процеси росту, виродження, виробництва і відтворення, які викликають якісні або кількісні зміни біологічного активу» [40]. Головним чином біологічне перетворення призводить до зміни активів в результаті: зростання (збільшення

кількості і підвищення якості рослин); виродження (рослини); відтворення (створення нових рослин).

Відповідно біологічний актив являє собою живу рослину, яка в сукупності із іншими рослинами формує урожай продуктів біологічних активів підприємства – сільськогосподарську продукцію.

Слід враховувати, що якісні характеристики фінансової звітності, згідно з Концептуальною основою Міжнародних стандартів фінансової звітності є рисами притаманним звітам, завдяки яким інформація, викладена у фінансовій звітності, стає корисною для користувачів [21]. Тобто, якісні характеристики фінансової звітності можна вважати вимогами до облікової інформації, яку надає фермерське господарство. Разом з тим МСФЗ поділяють принципи складання фінансової звітності на 2 групи: основні припущення та якісні характеристики фінансової звітності. Основні припущення складаються з 2 базових припущень - обліку за методом нарахування та безперервності діяльності підприємства.

Облікове забезпечення в системі формування фінансової звітності фермерського господарства «ГОРА 2006» являє собою безперервний та цілеспрямований добір необхідних інформаційних показників, що використовуються для здійснення оцінки, аналізу, планування, а також підготовки відповідних управлінських рішень за всіма напрямками фінансово-господарської діяльності підприємства. Бухгалтерська фінансова звітність, ґрунтуючись на узагальнених даних бухгалтерського обліку, виступає ланкою зв'язку між підприємством із зовнішнім середовищем. Що ж стосується якісних характеристик, то характеристики національних положень і міжнародних стандартів співпадають повністю, але при цьому, визначається більш стислий характер вітчизняних формулювань, тоді як за МСФЗ надається розгорнуте пояснення за допомогою додаткових характеристик, що уточнюють розуміння того чи іншого принципу.

Висновки за розділом 2

Дослідження сучасного стану обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на фермерському господарстві «ГОРА 2006» дозволило зробити наступні висновки. Описано організацію облікового процесу на фермерському господарстві «ГОРА 2006». Система бухгалтерського обліку в господарстві, в цілому забезпечує інформаційні потреби внутрішніх користувачів. Хоча зовнішні користувачі (постачальники, банківські та кредитні установи, покупці та замовники, тощо) вимагають максимальної прозорості показників фінансових результату за видами діяльності, стану дебіторської та кредиторської заборгованості тощо. Розглянуто методику обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на фермерському господарстві «ГОРА 2006». Встановлено, що методика обліку біологічних активів за міжнародними стандартами є корисними для фермерських господарств, якщо вони виконують хоча б одну із таких умов: існує хоча б один власник, який не є одночасно менеджером; користуються або мають намір користуватися зовнішнім кредитом; отримують або мають намір отримувати державну підтримку. Описано відображення у звітності інформації про біологічні активи на фермерському господарстві «ГОРА 2006» на кожну дату балансу, а визначення рівня ціни покладено на підприємство шляхом розробки обраної ним облікової політики, а підставою при цьому слугує рішення комісії.

РОЗДІЛ III

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ НА ФЕРМЕРСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ «ГОРА 2006»

3.1. Напрями удосконалення обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на Фермерському господарстві «ГОРА 2006»

Важливою передумовою, яка дає можливість підприємствам долучитись до міжнародних ринків капіталу є прийняття «правил» вітчизняної системи фінансової звітності до МСФЗ.

Дослідження показало, що формування облікової інформації про біологічні активи на фермерському господарстві «ГОРА 2006» відповідно до міжнародного стандарту відбувається у фінансовій звітності.

Однак, фермерські господарства для заповнення статистичної звітності приклад форми «Основні показники господарської діяльності фермерського господарства, малого підприємства у сільському господарстві за 20__ рік» 2-ферм, змушені вести і оперативно-технічний облік. Він, як правило, не має власної первинної документації, збір інформації здійснюється на підставі документів бухгалтерського обліку, усних повідомлень тощо.

Тому облік витрат що формують інформацію про біологічні активи, ведуть із використанням вітчизняних стандартів, а саме НП(С)БО 16 «Витрати». Потрібно відмітити, що у досліджуваному господарстві трапляються випадки несвоєчасного списання вартості витрачених матеріалів, що призводить до викривлення даних при операційному аналізі даних оперативного обліку біологічних активів, а деколи впливає і на повноту і достовірність звітності про виробництво і собівартість продукції поточного року, тому відбувається викривлення даних обліково-аналітичного забезпечення звітності про витрати на догляд біологічних активів. Це

насамперед відноситься до списання насіння, добрив не тоді, коли вони витрачені, а значно пізніше, навіть у кінці року; із значною затримкою відображаються обсяги виконаних робіт.

Витрати на основну та додаткову оплату праці, які включаються як стаття витрат, що формує собівартість, на фермерському господарстві «ГОРА 2006», об'єднує витрати на основну та додаткову оплату праці. Однак в період посівної роботи, прополки окремих сільськогосподарських культур господарство залучає працівників зі сторони, яким оплата праці нараховується, як правило, згідно договорів підряду або трудової угоди, іноді за розцінками більш високими, ніж постійним працівникам. Це тягне за собою додаткові витрати засобів фонду оплати праці. Отже, для аналізу витрат на оплату праці та для більш об'єктивної оцінки діяльності трудових колективів рослинництва, окремими самостійними статтями витрат в поточному обліку повинні бути відокремлені «Оплата праці штатних працівників» та «Оплата праці сезонних працівників».

Слід звернути увагу на статтю «Насіння та посадковий матеріал», до якої включається вартість насіння та посадкового матеріалу власного і придбаного, що використані для посіву (посадки), що формують біологічний актив. Вартість насіння та посадкового матеріалу, одержаного від власного виробництва на фермерському господарстві «ГОРА 2006», списують на виробництво за собівартістю (власного виробництва минулих років – за фактичною собівартістю, поточного року – за плановою собівартістю з коригуванням у кінці року до фактичної), а насіння та посадковий матеріал, що купують на стороні, списують на виробництво за закупівельними цінами.

Враховуючи дію міжнародних стандартів, вважаємо, що доцільно деталізувати статтю «Насіння та посадковий матеріал», поділивши її на «Насіння та посадковий матеріал власного виробництва поточного року» та «Насіння та посадковий матеріал куповані та власного виробництва минулих років». Це дозволить отримувати точну та деталізовану інформацію в обліку та проводити контроль щодо витрачання насіння та посадкового матеріалу за

призначенням.

Однією з специфічних особливостей формування біологічних активів є наявність основного засобу землі, яка в основному орендується у фізичних осіб та потребує відповідного відтворення після кожного процесу експлуатації. Тому існує необхідність відтворення природної родючості ґрунту. Вважаємо, що фінансування витрат на виконання робіт щодо відтворення ґрунту мають входити до витрат виробництва на утримання відповідної площі шляхом перенесення вартості на новостворений продукт через орендну плату, тобто за рахунок собівартості продукції. Для створення та обліку резерву на фінансування вказаних заходів доцільно в склад статей витрат включити статтю «Резерви на відтворення природної родючості ґрунту» або враховувати дані витрати в переліку загальновиробничих витрат з послідуєчим розподілом за об'єктами обліку витрат біологічних активів і виходу продукції рослинництва.

В ході обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на фермерському господарстві «ГОРА 2006» потрібно враховувати що виробничий період відбувається в двох суміжних роках, тому витрати на їх виробництво здійснюються під урожай поточного року і під урожай наступного року, що вимагає в процесі здійснення даних витрат виробництва розмежовувати їх між двома суміжними звітними періодами. Отримання таким чином облікової інформації про витрати за роками виробництва забезпечується за рахунок відкриття окремих аналітичних рахунків витрат на продукцію урожаю поточного та наступного років. Облік незавершеного виробництва (робіт, послуг) здійснюється відповідно до встановленого порядку на рахунках бухгалтерського обліку, передбачених для узагальнення інформації про витрати основного і допоміжного виробництв та обслуговуючих господарств.

Така особливість вирощування продукції рослинництва призводить до не співставлення виробничого циклу з календарним періодом (роком). Так, виробничі цикли, наприклад, при вирощуванні озимих культур, виходять за

межі поточного календарного року (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

**Запропоноване групування витрат на формування біологічних активів
Фермерському господарстві «ГОРА 2006» за виробничими циклами 2019 р.**

Групи витрат	Перелік витрат, пов'язаних з виконанням робіт	Сума, грн.	Питома вага, %
I група - витрати минулого року для виробництва продукції поточного року	Посів озимої пшениці	582 302	11,95
	Оранка зябу	71604	1,47
	Луцення стерні	60960	1,25
	Транспортування добрив	17444	0,36
	Внесення добрив	38696	0,79
<i>Разом витрат за I групою</i>		<i>771006</i>	<i>15,82</i>
II група - витрати поточного року для виробництва продукції у звітному році	Вирощування озимої пшениці	1156890	23,73
	Посів та вирощування ярового ячменя	293475	6,02
	Посів та вирощування ярової пшениці	202455	4,15
	Посів та вирощування соняшника	709043	14,55
	Посів та вирощування соняшника (на насіння)	26528	0,54
	Посів та вирощування кукурудзи на зерно	20508	0,42
	Вирощування багаторічних трав на насіння	16130	0,33
<i>Разом витрат за II групою</i>		<i>294678</i>	<i>60,45</i>
III група - витрати поточного року для виробництва продукції у наступному році	Посів озимої пшениці	638487	13,1
	Посів рапсу	40106	0,83
	Оранка зябу	212676	4,36
	Луцення без оранки	115894	2,38
	Доставка органічних добрив	42872	0,88
	Внесення органічних добрив	106472	2,18
<i>Разом витрат за III групою</i>		<i>1156507</i>	<i>23,73</i>
<i>Разом по рослинництву</i>		<i>487429</i>	100,0

Джерело: власна розробка на основі даних фермерського господарства «ГОРА 2006»

Наші дослідження обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на фермерському господарстві «ГОРА 2006» свідчать, що

об'єктом обліку витрат щодо поточних біологічних активів рослинництва мають виступати площі певних сільськогосподарських культур, що вирощуються господарством. Крім того використовувати справедливу вартість як основу оцінки сільськогосподарської продукції при первісному визнанні, а біологічних активів – на кожну дату балансу. Однак для оперативного обліку на фермерському господарстві «ГОРА 2006», доцільно групувати витрати, як це наведено в табл.3.1.

3.2. Заходи удосконалення обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на Фермерському господарстві «ГОРА 2006»

Пропонуємо для об'єктивного відображення в первинних документах інформації про урожай зернових, який від'єднаний від біологічних активів та для усунення місця не оприбуткування зерна на фермерському господарстві «ГОРА 2006», проводити контрольні обмолоти. Збирання урожаю, що проводяться до початку роботи, дозволяє визначити біологічну урожайність кожної зернової культури. Знаючи її, всі учасники збирання урожаю – від керівника і до шофера – прагнуть досягти найкращого показника. В практичній діяльності нерідко буває і таке, що два комбайнери намолочують з різних полів (рівних за видами врожаю) неоднакову кількість зерна, що обумовлене різною майстерністю механізаторів, їх ставленням до роботи. Вважаємо, що контрольні обмолоти є надійним засобом попередження втрат та розкрадання продукції, що оформляється відповідним первинним документом (акти, довідки).

Зерно, призначене на насіння в обліку фермерського господарства виділяється окремо. Так, зерно, яке планують використати на насіння, повинне окремо зберігатися і обліковуватися. Від урожаю таке зерно оприбутковують по окремих документах.

Запровадження управлінського обліку (управління витратами), щодо формування оперативної інформації про біологічні активи, здійснюється за

згодою власника (керівника) фермерського підприємства. Згідно із затвердженим положенням щодо обліку і контролю витрат, яке має бути підготовлене з урахуванням особливостей фермерського підприємства.

Належна побудова обліку та контролю витрат у фермерському господарстві вимагає визначення центрів відповідальності у повній відповідності до видів діяльності й організаційної структури підприємства.

Ми пропонуємо, центрами відповідальності в фермерському господарстві «ГОРА 2006» визначити відповідальні особи, яким доручити виконання певних господарських операцій (процесів), затвердити виробничі завдання, довести ліміти витрат, надати повноваження щодо контролю за названими показниками.

В таблиці 3.2 запропоновані характеристики центрів відповідальності на фермерському господарстві «ГОРА 2006»

Таблиця 3.2

Характеристики центрів відповідальності на фермерському господарстві «ГОРА 2006»

Фактори	Центри відповідальності		
	центр витрат	центр доходів	центр прибутку
Контролюється відповідальним центром та керівником	Витрати	Доходи	Витрати і доходи
Контролюється керівником фермерського господарства	Доходи, інвестиції в запаси та основні засоби	Витрати та інвестиції в запаси та основні засоби	Інвестиції в запаси та основні засоби
Вивчається обліковою системою	Витрати до заданого (бюджетного) рівня	Доходи до заданого (бюджетного) рівня	Прибуток до заданого (бюджетного) рівня

Джерело: власна розробка на основі даних фермерського господарства «ГОРА 2006»

Ці завдання можуть розраховуватися на календарний період (рік) або на виробничий період, протягом якого виконуються операції, передбачені

технологією виробництва біологічних активів та одержання відповідної сільськогосподарської продукції.

Центр витрат Фермерського господарства «ГОРА 2006» – зокрема особи, що виконують обов'язки і не мають доходів, наприклад, особа яка керує зернотоком і є об'єктом постійних витрат.

Центром прибутку Фермерського господарства «ГОРА 2006» - є особа, до функціональних обов'язків якої входить виконання завдання з виробництва продукції з подальшою їх реалізацією та одержанням прибутку. Ця особа діє у повній відповідності до фінансових інтересів фермерського господарства «ГОРА 2006».

Ліміти витрат окремому виконавцю доводяться на технологічні операції, включаючи витрати на збут із поділом на постійні, умовно-змінні та змінні.

До постійних витрат відносяться витрати, величина яких не залежить від кількості продукції. Умовно-змінні витрати – це витрати, величина яких залежить від площі посіву. Змінні витрати – це витрати, які будуть понесені у повній відповідності до кількості виробленої продукції, наприклад зарплата комбайнера за зібраний урожай, тощо.

На фермерському господарстві «ГОРА 2006», можуть застосовуватися три види центрів, хоча відокремлення центрів доходу та прибутку може бути погоджене тільки із керівником господарства, оскільки вироблена продукція саме керівником. Наприклад, якщо розглядати виробничий процес вирощування продукції рослинництва, витрати якого як відомо в статті біологічні активи, то в даному процесі задіяні одночасно основні виробничі підрозділи, бригада, рослинництво та ремонтна майстерня, автотранспорт, машинно-тракторний парк, тобто при виконанні їх функціональних обов'язків здійснюється споживання ресурсів – у формі витрат матеріалів (насіння, добрив, засобів захисту рослин, палива, запчастин) і коштів (виплата заробітної плати) тощо.

Отже, з фінансової точки зору виробничий підрозділ в рослинництві здійснюють визначені витрати, а це означає, що вони поперед всього

виступають центрами витрат. Що стосується машинно-тракторного парку, то даний може входити до складу польової бригади, тому за таких умов відокремлювати його, як окремий центр відповідальності, вважаємо, недоцільно. Буває, що фермерське господарство «ГОРА 2006» орендує основні засоби на період сівби та збору врожаю, що свідчить про відсутність центрів відповідальності й контролю за відповідними витратами. Така різна організація виробничого процесу вирощування біологічних активів за міжнародними стандартами впливає на організацію центрів відповідальності та побудову обліку витрат.

На окремих аналітичних рахунках мають обліковуватися витрати підрозділу на виконання окремих робіт, передбачених річним завданням, наприклад, витрати на поліпшення ґрунтів, а при потребі - постійних витрат підрозділів (загально-бригадні, витрати на утримання зернотоків тощо).

Висновки за розділом 3

Дослідження напрямів удосконалення обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на Фермерському господарстві «ГОРА 2006» дозволило зробити наступні висновки.

Відстежено напрями удосконалення обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на фермерському господарстві «ГОРА 2006», серед яких можна виділити те що об'єктом обліку витрат щодо поточних біологічних активів рослинництва повинні виступати площі певних сільськогосподарських культур, що вирощуються господарством. Для зменшення облікової роботи впровадити в практику фермерського господарства «ГОРА 2006» методологію, яка повністю відповідає міжнародному стандарту МСБО 41 „Сільське господарство”, однак враховувати і вітчизняний досвід, що насамперед пов'язано із оперативно-технічним обліком, який необхідний для даних статистичного спостереження.

Розглянуто заходи удосконалення обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на фермерському господарстві «ГОРА 2006». Для об'єктивного відображення в первинних документах інформації про урожай зернових, який від'єднаний від біологічних активів та для усунення місця не оприбуткування зерна на фермерському господарстві «ГОРА 2006», проводити контрольні обмолоти.

Запровадження управлінського обліку (управління витратами), щодо формування оперативної інформації про біологічні активи, здійснюється за згодою власника (керівника) фермерського підприємства. Згідно із затвердженим положенням щодо обліку і контролю витрат, яке має бути підготовлене з урахуванням особливостей фермерського підприємства.

ВИСНОВКИ

Під час написання випускної кваліфікаційної роботи нами виконано наступні завдання:

1. Проаналізовано економічну сутність та класифікацію біологічних активів за міжнародними стандартами. Встановлено, що біологічний актив являє собою живу рослину, яка в сукупності із іншими рослинами формує урожай продуктів біологічних активів підприємства – сільськогосподарську продукцію. Біологічний актив є об'єктом бухгалтерського обліку діяльності фермерського господарства, а достовірне його відображення на рахунках бухгалтерського обліку фермерського господарства є основою для складання фінансової звітності та забезпечення інформацією користувачів для прийняття управлінських рішень.

2. Досліджено нормативно-правове регулювання обліку біологічних активів за міжнародними стандартами. Встановлено, що стандарти фінансової звітності є корисними для фермерських господарств, із врахуванням:

- національних базових принципів обліку;
- особливостей державного регулювання;
- необхідності уніфікації бухгалтерського та статистичного обліку для Фермерського господарства;
- диференційованого підхід до організації обліку через наявність серед як мікропідприємств так і великих підприємств;
- застосування спеціального режиму оподаткування.

3. Описано організацію облікового процесу на фермерському господарстві «ГОРА 2006». У відповідності до діючого законодавства фермерське господарство «Гора 2006» самостійно визначає облікову політику, метою якої є формування інформаційної системи, що призначена обслуговувати фермера на певний період, враховуючи вимоги чинного законодавства, а також інші умови. Ми підтримуємо думку науковців, що у

Фермерському господарстві «ГОРА 2006» облік має бути максимально спрощений і скорочений. Поряд із цим таке спрощення і скорочення обліку можливе лише до певної межі, яка забезпечує виконання його інформаційно-контрольної функції. Система бухгалтерського обліку в господарстві, в цілому забезпечує інформаційні потреби внутрішніх користувачів. Хоча зовнішні користувачі (постачальники, банківські та кредитні установи, покупці та замовники, тощо) вимагають максимальної прозорості показників фінансових результату за видами діяльності, стану дебіторської та кредиторської заборгованості тощо.

Розглянуто методика обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на фермерському господарстві «ГОРА 2006». Методика обліку біологічних активів за міжнародними стандартами є корисними для фермерських господарств, якщо вони виконують хоча б одну із таких умов: існує хоча б один власник, який не є одночасно менеджером; користуються або мають намір користуватися зовнішнім кредитом; отримують або мають намір отримувати державну підтримку. Виходячи із проведеної класифікації, в більшості фермерські господарства відносяться до малих підприємств і можуть організувати ведення бухгалтерського обліку у відповідності до спрощеної форми. Вважаємо, що дія МСБО 41 „Сільське господарство” позитивно розповсюджується на вітчизняні фермерські господарства України, та забезпечує збереження існуючої системи управлінського обліку витрат і калькуляції собівартості продукції у всіх інших сільськогосподарських підприємствах.

4. Описано відображення у звітності інформації про біологічні активи на фермерському господарстві «ГОРА 2006» на кожен дату балансу, а визначення рівня ціни покладено на підприємство шляхом розробки обраної ним облікової політики, а підставою при цьому слугує рішення комісії. Згідно до МСБО 41 „Сільське господарство” запроваджені нові об’єкти обліку, рахунки для відображення сільськогосподарської діяльності, оцінка активів за

справедливою вартістю, введені особливості нарахування зносу довгострокових біологічних активів, визначення фінансового результату від сільськогосподарської діяльності, в зв'язку з чим внесені зміни до фінансової та статистичної звітності.

5. Відстежено напрями удосконалення обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на фермерському господарстві «ГОРА 2006», серед яких можна виділити те що об'єктом обліку витрат щодо поточних біологічних активів рослинництва повинні виступати площі певних сільськогосподарських культур, що вирощуються господарством. Для зменшення облікової роботи впровадити в практику фермерського господарства «ГОРА 2006» методологію яка повністю відповідає міжнародному стандарту МСБО 41 „Сільське господарство”, однак враховувати і вітчизняний досвід, що насамперед пов'язано із оперативнотехнічним обліком, який необхідний для даних статистичного спостереження та заповнення статистичної звітності.

6. Розглянуто заходи удосконалення обліку біологічних активів за міжнародними стандартами на фермерському господарстві «ГОРА 2006». Для об'єктивного відображення в первинних документах інформації про урожай зернових, який від'єднаний від біологічних активів та для усунення місця не оприбуткування зерна на фермерському господарстві «ГОРА 2006», проводити контрольні обмолоти. Запровадження управлінського обліку (управління витратами), щодо формування оперативної інформації про біологічні активи, здійснюється за згодою власника (керівника) фермерського підприємства. Згідно із затвердженим положенням щодо обліку і контролю витрат, яке має бути підготовлене з урахуванням особливостей фермерського підприємства.

Побудова системи управління витратами під час вирощування біологічних активів, має охоплювати бюджетування, систему стимулювання виконавців, залучення їх до здійснення контрольних функцій та враховувати особливості діяльності фермерського господарства.

Облік витрат виробництва має враховувати потреби контролю за діяльністю підрозділів та вимоги до звітності, тому до функцій управлінського обліку має входити і калькулювання.

Результатами роботи стали поліпшення ведення управлінського обліку в частині бюджетування витрат на виробництво біологічних активів сільськогосподарської продукції та виділення аналітичних рахунків щодо акумуляції витрат при виробництві сільськогосподарської продукції. Рекомендації щодо формування облікової політики в частині біологічних активів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аніщенко Г.Ю. Трансформація мети і призначення фінансової звітності у сучасних умовах. Вісник Київського інституту технологій і бізнесу. 2019. № 2(40). С. 3-6.
2. Аніщенко Г. Документування та облік витрат на сівбу: організуємо раціонально. Г. Аніщенко. Баланс-Агро. 2017. № 12. С. 4-7.
3. Баланюк І. Ф., Козак І. І., Шеленко Д. І. Формування внутрішнього економічного механізму розвитку організаційно-правових форм сільськогосподарських підприємств. Економіка АПК. 2019. № 5. С. 59-67.
4. Бюджетування як складова формування управлінських рішень для аграрного підприємства. Стрельченко О.В. Економіка АПК. 2020. № 7 С. 94
5. Впровадження інформаційних систем обліку. Скиба Г.І., Цімошинська О.В., Беженар І.М. Економіка АПК. 2020. № 11 С. 74
6. Гармонізація бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах України в контексті нормативів ЄС : монографія. О.І. Малишкін, К.В. Безверхий, І.С. Ковова, С.М. Семенова, С.М. Шуляренко, В.П. Карев; за наук. ред. О.І. Малишкіна; Державний університет інфраструктури та технологій. Київ: ВД «АртЕк», ДУІТ, 2018, с. 418.
7. Голов С. Ф. Управлінський облік : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. С. 400.
8. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами. Практичний посібник. К.: Лібра, 2014. С. 880.
9. Глібчук І. М. Фермерське господарство: поняття та юридичні ознаки. URL : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=45042>.
10. Горьовий В. П. Актуальне дослідження проблем конкурентоспроможності фермерських господарств. Економіка АПК. 2017. № 4. С. 114-116.

11. Жук В. М. Реформування бухгалтерського обліку та звітності: стан та перспективи В. М. Жук . URL:<http://magazine.faaf.org.ua/content/view/29/35>.
12. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень» від 05.10.2017 р. № 2164-VIII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2164-19>
13. Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків : наказ Міністерства фінансів України від 11.08.1994 р. № 69 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0202-94>.
14. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
15. Іщенко Я.П., Мельник О.С Спільна діяльність як економічний важіль збільшення обсягів вирощування біологічних активів та виробництва сільськогосподарської продукції. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». №1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7601>
16. Ідентифікація відмінностей бухгалтерського обліку як галузі наукових знань та практичної діяльності: основа трансформаційних перетворень. Бардаш С.В., Кузик Н.П. Економіка АПК. 2021. № 2 С. 59
17. Кварцхава О. В. Особливості запровадження міжнародних стандартів фінансової звітності для фермерських господарств О. В. Кварцхава. Black sea, scientific journal of academic research. – July - August. 2016. с. 43-48.
18. Кварцхава О. В. Проблеми законодавчо-нормативного регулювання бухгалтерського обліку в фермерських господарствах. Електронний ресурс. О. В. Кварцхава. Електронне фахове видання «Ефективна економіка». URL: <http://www.economy.nayka.com>.

19. Концептуальна основа фінансової звітності. Режим доступу:
[URL:http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр)
[URL:http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_009](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_009).
20. Консолідація фінансової звітності: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Костюченко В.М., Уманців Г.В., Фоміна О.В. . К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021
21. Концептуальні основи фінансової звітності URL:
http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_009
22. Крочак О.І. Економічний зміст витрат на виробництво продукції рослинництва та їх класифікація. Теоретичні, методичні та практичні аспекти сталого розвитку економіки України». Під ред. д.е.н. проф.. О.О. Непочатенко. Умань. Видав. «Сочінський М.М.». 2020. С. 218-222
23. Крочак О.І. Значення управлінського обліку в управлінні підприємством. Сучасні соціально-економічні тенденції розвитку АПК України : колективна монографія під ред. д.ек.н., Ю.О. Нестерчук. Умань : Видавець «Сочінський», 2017.
24. Кучеренко Т.Є. Оприбутковуємо урожай зернових культур. Баланс-Агро. 2017. № 25. С. 5-8.
25. Кучеренко Т. Застосування типових та спеціалізованих форм первинних документів на сільськогосподарському підприємстві. Баланс-Агро. 2017. № 7. С. 4-9.
26. Лень В. Бухгалтерський облік в Україні. Основи та практика: навчальний посібник. Лень В., Гливенко В. К.: Центр навчальної літератури, 2018. С. 608 .
27. Лупенко Ю. О. Розвиток малих аграрних підприємств у ринковому інституційному середовищі: індикатори та ефективність. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2017. с. 204.

28. Малік М. Й., Шпикуляк О. Г., Мамчур В. А. Реалізація цілей сталого розвитку України в контексті трансформації особистих селянських господарств в сімейні фермерські. Економіка природокористування і сталий розвиток. 2020. № 7 (261). С. 21-31.
29. Малік М. Й., Мамчур В. А. Соціально-економічна орієнтація сімейних фермерських господарств у підприємницькій діяльності. Економіка АПК. 2020. № 9. С. 30-35.
30. Михайловина С.О., Матрос О.М. Облікова політика аграрних підприємств як дієвий механізм регулювання бухгалтерського обліку. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". - 2019. - №3. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2019-3-4821>
31. Михайловина С.О. Удосконалення методики складання Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід). Фінансове забезпечення сталого розвитку економіки України: колективна монографія за ред. Слатвінського М. А. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2016. С. 180.
32. Модернізація державної політики розвитку аграрної сфери України: виклики, шляхи вирішення : монографія Гадзало Я. М., Гладій М. В., Саблук П. Т., Лузан Ю. Я. Київ : Аграрна наука, 2020. С. 330.
33. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів : наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2006 р. № 1315 URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=66835&cat_id=50097.
34. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів : наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2017 р. № 2. URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=66826&cat_id=50097.
35. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств : наказ Міністерства аграрної політики України від 18.05.2016 р. № 132. URL: <http://uazakon.com/big/text1528/pg1.htm28>.

36. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку : наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356. URL: Режим доступу : <http://www.uazakon.com/big/text574/pg1.htm>.
37. Міжнародні стандарти фінансової звітності URL: http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=92410&cat_id=92408.
38. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств: Міжнародний документ від 01.01.2013 р. URL: zakon.rada.gov.ua.
39. Модернізація державної політики розвитку аграрної сфери України: виклики, шляхи вирішення : монографія Гадзало Я. М., Гладій М. В., Саблук П. Т., Лузан Ю. Я. Київ : Аграрна наука, 2020. 330 с.
40. МСБО 41 Сільське господарство URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=66835&cat_id=50097.
41. М'яка С. І. Особливості обліку готової продукції у фермерських господарствах С. І. М'яка URL: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/2017/v2i3/159.pdf>
42. Мошковська О.А. Адаптація зарубіжного досвіду оцінювання активів підприємства до запитів вітчизняних користувачів інформації управлінського обліку. О.А. Мошковська. Галицький економічний вісник. No 4(59). 2019. С. 153-165
43. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
44. Оляднічук Н.В., Михайловина С.О., Іванова Н.А. Біологічні активи: проблеми, облік, можливі шляхи удосконалення. Економічний простір: Збірник наукових праць. №121. Дніпропетровськ: ПДАБА, 2017. С. 201-212.

45. Особливості складання балансу та звіту про фінансові результати за МСФЗ: думка експерта. URL: <http://www.uspp.org.ua>.
46. Озеран А.В. Теорія та методологія формування фінансової звітності підприємств : монографія А.В. Озеран. К.: КНЕУ, 2015. С. 471.
47. Організаційно-економічне забезпечення розвитку сімейних фермерських господарств : монографія Лупенко Ю. О., Малік М. Й., Шпикуляк О. Г. та ін. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2019. С. 212.
48. Пархоменко В.М., Малюга Н.М. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами: навч. Посібник: 2019. с.120
49. Подолянчук О.А., Коваль Н.І., Гудзенко Н.М. Облік в фермерських господарствах: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. С. 374.
50. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
51. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 “Запаси” : наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
52. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати” : наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 URL: Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show /z0027-00>
53. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05>.
54. Розвиток малих аграрних підприємств у ринковому інституційному середовищі: індикатори та ефективність : монографія [Лупенко Ю. О., Шпикуляк О. Г., Малік М. Й. та ін.] ; за ред. О. Г. Шпикуляка. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2017.с. 204.

55. Скотнікова Л. П., Угрімова І. В. Роль інвестиційної стратегії у розвитку підприємства. Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки) : зб. наук. пр. Харків : НТУ «ХПІ», 2018. № 19 (1295). С. 19-22.
56. Сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
57. Саблук П. Т., Кропивко М. М. Особливості стратегічного планування розвитку сільської територіальної громади. Економіка АПК. 2018. № 3. С. 5-13.
58. Семенова С.М. Перспективи змін Міжнародного стандарту фінансової звітності для малих і середніх підприємств. Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасна парадигма в умовах сталого розвитку : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 10 грудня 2020р. К.: КНЕУ. С. 243-246.
59. Семенова С. М. Переваги впровадження МСФЗ для МСП в Україні в контексті євроінтеграції. Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу в контексті євроінтеграції : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 21 травня 2020 р. Одеса: ОНЕУ, 2020. С. 71-74.
60. Семенова С.М. Порівняння фінансової звітності суб'єктів малого та мікропідприємництва України та країн ЄС відповідно до МСФЗ для МСП та Директиви 34/2013/ЄС. Бухгалтерський облік і аудит. 2017. № 2. С.26-40.
61. Семенова С.М. Гармонізація НП(С)БО 9, МСБО 2 та МСФЗ для МСП з обліку запасів. Сучасні тенденції розвитку обліку, оподаткування, аналізу і аудиту : зб. матеріалів Міжнар. наук. інтернет-конф., 17 листопада 2017 р. Київ: КНЕУ, 2017. С.142-143.
62. Сільське господарство України за 2019 рік: збірник. Київ : Держаналітінформ, 2020. 230 с.
63. Спаський Г. В. Розвиток сімейних фермерських господарств в Україні та зарубіжний досвід їх функціонування. Економіка АПК. 2019. № 7. С. 73-78.

64. Стратегічні напрями сталого розвитку сільських територій на період до 2030 року . Лупенко Ю. О., Малік М. Й., Булавка О. Г. та ін. ; за ред. Ю. О. Лупенка. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2020. С. 60.
65. Сук Л. К. Облік поточних біологічних активів і сільськогосподарської продукції. Л. К. Сук. Облік і фінанси. 2017. № 2. С. 71-78.
66. Сук Л. К. Принципи та елементи методу бухгалтерського обліку в фермерських господарствах. Л. К. Сук, П. Л. Сук, О. В. Данілочкіна. Економіка АПК. 2016. № 10. С. 71-76.
67. Сук Л. К. Форми обліку для підприємств малого бізнесу. Л. К. Сук Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Економіка. 2015. Вип. 10. С. 39-46.
68. Управлінський облік: підруч. для студ.вищ.навч.закл. за заг. ред. О.В. Фоміної . К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020
69. Теоретичні та практичні аспекти формування стратегій сталого розвитку фермерських господарств. Кісіль М.І., Гарбар В.В. Економіка АПК. - 2018. № 12 С. 35
70. Уланчук В.С., Аніщенко Г.Ю. Визнання та оцінка продукції сільськогосподарського виробництва як особливого об'єкту бухгалтерського обліку, аналізу та планування: збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. К, 2018. Вип. 93. Ч. 2: Економічні науки. С. 145-158.
71. Фінансовий облік : підручник. Я. Д. Крупка та ін.; М-во освіти і науки України, Терноп. нац. екон. ун-т. 3-тє вид., доповн. та переробл. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. С. 417.

ДОДАТКИ

Пояснювальна записка
Фермерського господарства «ГОРА 2006»
за 2016- 2020 рр.

Підприємство є самостійною юридичною особою, має закінчену систему обліку та звітності, самостійний баланс, розрахунковий рахунок в установі банку, печатку з власною назвою та інші реквізити. Відповідно до Статуту на підприємстві затверджено основні положення облікової політики. Ведення бухгалтерського обліку на підприємстві здійснюється згідно з принципами та методами передбаченими національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та накладаються на головного бухгалтера.

В таблиці 1 відображено показники виробничої діяльності за видами робіт.

Отже, основними зерновими культурами у 2020 р. є горох, кукурудза, просо, пшениця озима та ячмінь яровий. Підприємство в даному періоді не вирощує гречку, що пов'язано з низьким рівнем врожайності у 2017р. Також підприємство скоротило площі посів всіх культур майже вдвічі, окрім ячмінь яровий. Також бачимо суттєве скорочення врожайності всіх культур у 2018р.в порівнянні з 2018-2019 р., що пов'язано зі зміною гербіцидів та технології опрацювання земель.

Таблиця 1

Показники господарської діяльності Фермерського господарства
«ГОРА 2006»

Культура	2018 р.			2019 р.			2020 р.		
	Площа, га	Врожайність, ц	Зібрано, т	Площа, га	Врожайність, ц	Зібрано, т	Площа, га	Врожайність, ц	Зібрано, т
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Зернові									
Гречка	0	0	0	10	5	5	0	0	0
Горох	0	0	0	0	0	0	14,1	28,94	40,8

Закінчення таблиці 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Куку рудза	593	43,99	2608, 5	579	58,85	3407, 4	266,6	43,78	1167, 3
Прос о	6	35	21	90	34,69	312,2	9	40,11	36,1
Пшен иця озима	183	45,36	830	227	52,72	1196, 8	120,5	42,81	515,9
Ячмін ь ярови й	199	40,14	798,7	193	50,11	967,1	202,1	42,41	857,2
Технічні									
Соня шник	431	29,87	1287, 4	591	31,56	1856, 1	777,1	19,96	1551, 3
Соя	259	11,36	294,2	0	0	0	0	0	0
Разом	1671	205,72	5839, 8	1680	227,93	7739, 6	1389, 4	218,01	4168, 6

Джерело: власна розробка на основі даних фермерського господарства «Гора 2006»

Технічні культури, що вирощують у 2020 р. – соняшник, площі посіву яких щорічно збільшуються, що пов'язано з великим попитом на сировину та рівнем затрат для його вирощування. Про те, знизилась загальна врожайність в порівнянні з 2018-2019рр. У 2018-2019 рр. підприємство не вирощує сою.

Проведемо техніко-економічний аналіз показників на основі балансу та фінансового звіту, таблиця 2.

Таблиця 2

**Основні техніко-економічні показники Фермерського господарства
«ГОРА 2006»**

Показник	2018 р.	2019р.	2020р.	Абсолютне відхилення, (+/-)		Темп зміни, %	
				2017 до 2016	2018 до 2017	2017 до 2016	2018 до 2017
1	2	3	4	5	6	7	8
Виручка від реалізації, тис. грн.	13871,00	23449,60	6414,50	9578,60	-17035,10	69,05%	-72,65%
Собівартість реалізованої продукції, тис.грн	-5717,90	-7512,70	-4166,30	-1794,80	3346,40	31,39%	-44,54%

Закінчення таблиці 2

1	2	3	4	5	6	7	8
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	16	16	12	0,00	-4,00	0,00%	-25,00%
Запаси, тис .грн	2731,4	2776,4	11882,0	45,00	9105,60	1,65%	327,96 %
Матеріальні витрати, тис. грн	-6216,10	-9181,20	5106,00	-2965,10	14287,20	47,70%	- 155,61 %
Основні засоби, тис. грн.	5429,60	8985,20	9901,30	3555,60	916,10	65,49%	10,20%
Продуктивність праці, тис. грн.	866,94	1465,60	534,54	598,66	-931,06	69,05%	-63,53%
Матеріаловіддача, грн.	1,09	1,22	-1,23	0,13	-2,45	12,41%	- 200,28 %
Фондовіддача основних фондів, грн.	2,55	2,61	0,65	0,06	-1,96	2,16%	-75,18%
Фондоємність продукції, коп.	0,39	0,38	1,54	-0,01	1,16	-2,11%	302,84 %

Джерело: власна розробка на основі даних фермерського господарства «Гора 2006»

Виручка від реалізації має нестабільну тенденцію, відтак в порівнянні з 2018 р., у 2019 р. показник збільшився на 9578,6 тис .грн, або на 69,05%. Проте у 2020 р. відбулось різке зменшення показника в порівнянні з 2018 р. на 17035,1 тис .грн, або на 72,65%. Дана тенденція може бути викликана збільшенням попиту на реалізовану продукцію, а потім скороченням обсягів діяльності. Адже собівартість продукції має тенденцію до зменшення – у 2018 р. показник зріс на 1794,8 тис. грн або 31,39%, а в 2020 р. в порівнянні з 2019 р. – зменшився на 3346,4 тис .грн або 44,54%.

Основні засоби підприємства збільшились у 2019 р. в порівнянні з 2018 р. на 3555,6 тис .грн або 65%, тенденція оновлення технічних засобів уповільнилась в 2020 р. і показник зріс лише на 10% в порівнянні з 2019 р. Що свідчить про низьку тенденцію оновлення техніки на виробництві.

Запаси на підприємстві характеризують комунікації між виробничим персоналом та відповідальним за реалізації продукції. Як бачимо у 2019 р. на

складі залишилось лише на 1,65% більше продукції та сировини ніж у попередньому році, про те у 2018 р. підприємство мало проблеми з реалізацією, оскільки на складі було понад 327% від 2019 р. товарів. Це негативна тенденція для підприємства, яка свідчить про проблеми в господарській діяльності підприємства, неефективне планування обсягів діяльності та реалізації продукції та ряд інших проблем, для виявлення яких потрібно провести більш детальне дослідження.

Матеріаловіддача характеризує, скільки продукції виготовлено на 1 грн матеріальних ресурсів і визначається як відношення обсягу продукції до матеріальних витрат. Згідно проведеним розрахункам, у 2018 р. на 1 грн матеріальних ресурсів виготовлено 1,09 грн продукції, у 2019 р. – 1,22 грн, а у 2020 р. – показник зменшився на 200% і склав -1,23 грн.

Фондовіддача виражає ефективність використання засобів праці, тобто показує, скільки виробляється готової продукції у вартісному вираженні на одиницю основних виробничих фондів і розраховується як співвідношення вартості річного обсягу реалізованої продукції до середньорічної вартості основного капіталу. Згідно проведеного дослідження, у 2018 р. на одиницю виробничих фондів, вироблено 2,55 грн готової продукції що на 1,96 грн або 2% менше від 2019 р, а у 2020 р. вироблено 0,65 грн продукції, що на 75% менше від 2019р.

Отже, можна узагальнити, що Фермерського господарства «ГОРА 2006» у 2020 р. зменшило обсяги діяльності, скоротило кількість персоналу та зменшило фінансування основних засобів діяльності.

Розглянемо динаміку активів підприємства Фермерського господарства «ГОРА 2006», таблиця 3.

**Аналіз структури, динаміки та управління активами підприємства
Фермерського господарства «ГОРА 2006»**

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Абсолютне відхилення, (+/-)		Темп зміни, %	
				2017 до 2016	2018 до 2017	2017 до 2016	2018 до 2017
Необоротні активи, тис.грн	5429,6	10392,9	9901,3	4963,30	-491,60	91,41%	-4,73%
Оборотні активи, тис.грн	4965,8	14530,3	20286,8	9564,50	5756,50	192,61%	39,62%
Баланс, тис.грн	10395,4	24923,2	30188,1	14527,80	5264,90	139,75%	21,12%
Коефіцієнт постійності	0,52	0,41	0,32	-0,11	-0,089	-21%	-21%
Коефіцієнт мобільності	0,47	0,58	0,67	0,10	0,089	22%	15%
Коефіцієнт співвідношення	0,91	1,39	2,04	0,48	0,65	52%	46%

Джерело: власна розробка на основі даних фермерського господарства «Гора 2006»

В цілому структуру активів можна назвати у 2018 р. «легкою», оскільки кількість оборотних активів перевищує необоротні, що свідчить про збільшення обсягів діяльності.

Необоротні активи, які характеризують матеріальну базу Фермерського господарства «ГОРА 2006» та виробничу потужність підприємства у 2019 р. збільшились на 90%, про те у 2020 р. в порівнянні з попереднім періодом зменшились на 4,73%, що свідчить про зменшення виробничого потенціалу підприємства. Факторами, що посприяли тенденції зменшення необоротних активів та фінансування в оборотні є збільшення цін на енергію, інфляція в країні, соціально-економічний розвиток регіону.

Оборотні активи у 2020 р. збільшились на 39,62% в порівнянні з 2019р.

Коефіцієнт постійності має тенденцію до зниження у 2018 р. на 21%, це говорить про низький виробничий потенціал, тобто необхідно здійснювати додаткові капітальні інвестиції (необхідно поповнення власного капіталу або залучення довгострокових позичкових коштів).

Коефіцієнт мобільності свідчить про зростання оборотного капіталу у 2020р. на 15%.

Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів постійно збільшується, що є позитивною тенденцією, оскільки дає можливість підвищити ліквідність активів.

Аналітичний облік необоротних активів на Фермерського господарства «ГОРА 2006» ведеться по інвентарних об'єктах, місцях знаходження об'єкту, матеріально-відповідальних осіб. Кожному об'єкту присвоюється інвентаризаційний номер, а дані про об'єкт записуються до інвентарної картки. На підприємстві застосовується прямолінійний метод нарахування амортизації.

Надходження основних засобів оцінюється за первісною вартістю, які підтверджуються документами з надходження: акт приймання, передачі, акт ведення в експлуатацію основних засобів, товаро-транспортна та інші. Амортизація нараховується з місяця, що слідує за місяцем вводу в експлуатацію об'єкта основних засобів.

Характеристика чинної нормативно - правової бази з обліку біологічних активів за міжнародними стандартами

№ п/п	Найменування нормативного документу	Короткий зміст	Використання у обліково-аналітичному процесі
	1	2	3
1	Конституція України від 28.06.1996 року URL: http://zakon.rada.gov.ua	Основний Закон України, встановлює права і свободи громадян України	Ст. 42. Кожен має право на здійснення підприємницької діяльності, яка не заборонена законом
2	Господарський кодекс України URL: http://zakon.rada.gov.ua	Кодекс визначає види і організаційні форми підприємств, правила їх створення, реєстрації, реорганізації і ліквідації, організаційний механізм здійснення ними підприємницької діяльності	Використано при розгляді характеристики базового підприємства
3	Цивільний кодекс України URL: http://zakon.rada.gov.ua	Основний нормативно-правовий акт цивільного законодавства України, яким регулюються особисті немайнові та майнові відносини	Застосовано при розгляді питання регулювання немайнових та майнових відносин базового фермерського господарства
4	Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень» від 05.10.2017 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2164-19	Закон визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні	Використано при вивченні організації та веденні бухгалтерського обліку на фермерському господарстві та досліджуваних об'єктів обліку

Продовження додатку Б

	1	2	3
5	Про затвердження національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 року № 73 URL rada.gov.ua	Визначається мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визначення і розкриття її елементів.	Використано при розгляді відображення біологічних активів у звітності базового підприємства
6	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 "Біологічні активи", наказ Міністерства фінансів України від 29.11.99 р. № 87. URL ttp:// zakon.rada.gov.ua	Визначає методичні засади формування в бухгалтерському обліку інформації біологічні активи	Використовується для обліку біологічних активів
7	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу і зобов'язань господарських операцій підприємств і організацій", наказ Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р.– URL http://zakon.rada.gov.ua	Наведений перелік рахунків, які необхідні для реєстрації бухгалтерської інформації про діяльність господарського суб'єкту	Використовується для складання робочого плану з обліку біологічних активів
8	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 року № 291: URL zakon.rada.gov.ua.	Ця інструкція встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань підприємств	Розглядаються загальні положення даної інструкції

Продовження додатку Б

	1	2	3
9	МСБО 1 «Подання фінансових звітів» [Електронний ресурс]. – URL: mof. rada.gov.ua	Цей стандарт визначає основи подання фінансової звітності загального призначення для забезпечення їхньої зіставності з фінансовою звітністю суб'єкта господарювання за попередні періоди, а також з фінансовою звітністю інших суб'єктів господарювання.	Використано при дослідженні звітності за МСФЗ
10	МСБО 2 «Запаси» [Електронний ресурс]. – URL: mof. rada.gov.ua	Стандарт є визначити підхід до обліку запасів. Головним питанням обліку запасів є визначення суми собівартості, Він також надає керівництво щодо формул собівартості, що застосовуються для визначення собівартості запасів	Використано при дослідженні обліку витрат формування біологічних активів
11	МСБО 8 Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки URL: http://mof. rada.gov.ua	Стандарт розкриває Облікові політики – конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності.	Використано при дослідженні облікової політики ФГ за МСФЗ
12	МСБО 41 «Сільське господарство» URL: http://mof. rada.gov.ua	Стандарт визначає обліковий підхід, а також розкриття інформації, пов'язаної з сільськогосподарською діяльністю.	Використано при дослідженні обліку сільськогосподарської діяльності ФГ та біологічних активів за МСФЗ

Продовження додатку Б

	1	2	3
13	МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності»	Стандарт забезпечує, щоб перша фінансова звітність суб'єкта господарювання, складена за МСФЗ, та його проміжна фінансова звітність за частину періоду, охопленого цією фінансовою звітністю, містили необхідну інформацію.	Використано при дослідженні переходу ФГ на МСФЗ.
14	МСФЗ для МСП (малі та середні підприємства URL: http:// mof. rada.gov.ua	Стандарт регулює подання фінансових звітів малих та середніх підприємств (МСП) та ознаки, завдяки яким інформація у фінансових звітах МСП є корисною.	Застосовано при дослідженні теоретичних складових формування фінансової звітності ФГ.
15	Концептуальна основа фінансової звітності Переглянута в березні 2018 року. URL: http:// mof. rada.gov.ua	Описує цілі та концепції фінансової звітності загального призначення. Допомогає розробляти послідовну облікову політику в тому разі, якщо жоден Стандарт не є застосовним до певної операції чи іншої події,	Використано при розгляді нормативно-правової бази обліку біологічних активів за міжнародними стандартами
16	Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів : наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2006 р. № 1315 URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=66835&cat_id=50097	Рекомендації містять основні етапи щодо обліку біологічних активів виробників сільськогосподарської продукції	Використано при дослідженні методології обліку біологічних активів фермерського господарства.

Продовження додатку Б

	1	2	3
16	Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів : наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2006 р. № 1315 URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=66835&cat_id=50097 .	Рекомендації містять основні етапи щодо обліку біологічних активів виробників сільськогосподарської продукції	Використано при дослідженні методології обліку біологічних активів фермерського господарства.
17	Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 р. № 88 –URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95	Визначає порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку, а також зберігання первинних документів, облікових реєстрів, бухгалтерської звітності підприємствами	Застосовано при дослідженні первинного обліку ФГ
18	Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV: URL: zakon.rada.gov.ua .	Визначає основні організаційні та правові засади діяльності фермерського господарства.	Використано при ознайомленні із статутними документами досліджуваного підприємства

Закінчення додатку Б

	1	2	3
19	Роз'яснення щодо заповнення окремих показників форми державного статистичного спостереження № 2-ферм «Основні показники господарської діяльності фермерського господарства, малого підприємства у сільському господарстві» від 30.11.2012 р. № 18/1-12/26 URL: http://search.ligazakon.ua	Містить інформацію, щодо формування інформації для оперативно-технічного обліку фермерського господарстві та заповнення статистичної звітності	Застосовано при формуванні інформації щодо ведення первинного обліку та оперативного обліку а також шляхів вдосконалення інформаційного забезпечення.
20	Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 «Дохід від договорів з клієнтами».	повідомляти користувачам фінансової звітності інформацію про доходів і грошові потоки, що виникають внаслідок договору з клієнтом.	Використано у формуванні інформації про доходів під час господарської діяльності ФГ

Джерело: власна розробка

Огляд спеціальної літератури з питань облік операцій з біологічними активами підприємства за міжнародними стандартами

№ п/п	Назва джерела спеціальної літератури, ким і коли видано	Короткий зміст	Використано в роботі
1	2	3	4
1	Гармонізація бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах України в контексті нормативів ЄС : монографія. [О.І. Малишкін, К.В. Безверхий, І.С. Ковова, С.М. Семенова, С.М. Шуляренко, В.П. Карєв]; за наук. ред. О.І. Малишкіна; Державний університет інфраструктури та технологій. Київ: ВД «АртЕк», ДУІТ, 2018, с. 418.	У статті висвітлено основні принципи гармонізації бухгалтерського обліку в контексті нормативів ЄС	Використано для написання Розділ 1,3 та написання висновків
2	Впровадження інформаційних систем обліку. Скиба Г.І., Цімошинська О.В., Беженар І.М. Економіка АПК. 2020. № 11 С. 74	У статті розкриті переваги впровадження інформаційних систем обліку	Використано для написання висновків
3	Бюджетування як складова формування управлінських рішень для аграрного підприємства. Стрельченко О.В. Економіка АПК. 2020. № 7 С. 94	У статті висвітлено формування управлінських рішень для аграрного підприємства через бюджетування.	Використано для удосконалення управлінського обліку
4	Баланюк І. Ф., Козак І. І., Шеленко Д. І. Формування внутрішнього економічного механізму розвитку організаційно-правових форм сільськогосподарських підприємств. Економіка АПК. 2019. № 5. С. 59-67.	У статті розкриті елементи формування управлінських рішень для фермерського підприємства	Використано для удосконалення управлінського обліку

Продовження додатку В

1	2	3	4
5	Аніщенко Г.Ю. Трансформація мети і призначення фінансової звітності у сучасних умовах. Вісник Київського інституту технологій і бізнесу. 2019. № 2(40). С. 3-6.	У статті запропоновані підходи до Трансформація фінансової звітності у сучасних умовах.	Використано для критичного аналізу формування звітності у фермерському господарстві.
6	Глібчук І. М. Фермерське господарство: поняття та юридичні ознаки.	У статті висвітлено основні поняття та юридичні ознаки фермерського господарства	Використано для написання Розділ 1
7	Горьовий В. П. Актуальне дослідження проблем конкурентоспроможності фермерських господарств.	У статті основні вимоги до формування облікової інформації для аналізу діяльності фермерських господарств	Використано для проведення обліку та оподаткування біологічних активів підприємства Розділ 1,2
8	Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами. Практичний посібник. К.: Лібра, 2014. С. 880.	У посібнику висвітлено ведення обліку та складання звітності за міжнародними стандартами	Використано для висвітлення обліку та біологічних активів підприємства Розділ 1,2
9	Жук В. М. Реформування бухгалтерського обліку та звітності: стан та перспективи. В. М. Жук URL: http://magazine.faaf.org.ua/content/view/29/35 .	У статті основні окреслені бачення ведення обліку та складання звітності в аграрному секторі економіки в тому числі ФГ.	Використано при написанні обліку біологічних активів підприємства Розділ 1
10	Кварцхава О. В. Особливості запровадження міжнародних стандартів фінансової звітності для фермерських господарств. О. В. Кварцхава. Black sea, scientific journal of academic research. July - August. 2014. С. 43-48.	У статті розкриті бачення автора, щодо запровадження міжнародних стандартів фінансової звітності для фермерських господарств	Використано при написанні обліку біологічних активів підприємства Розділ 1,2

Продовження додатку В

1	2	3	4
11	Кучеренко Т.Є. Оприбутковуємо урожай зернових культур. <i>Баланс-Агро</i> . 2017. № 25. С. 5-8.	У статті розкриті особливості оприбуткування зерна від біологічного активу	Використано при написанні первинного обліку біологічних активів підприємства Розділ 2
12	М'яка С. І. Особливості обліку готової продукції у фермерських господарствах. С. І. М'яка URL: http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/2017/v2i3/159.pdf	У статті розкрито досвід обліку біологічних активів у фермерських господарствах	Використано при написанні обліку біологічних активів підприємства Розділ 2
13	Михайловина С.О., Матрос О.М. Облікова політика аграрних підприємств як дієвий механізм регулювання бухгалтерського обліку. <i>Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"</i> . Серія: "Економічні науки". 2019. №3. URL: https://doi.org/10.25313/2520-2294-2019-3-4821	У статті показано основні етапи формування облікової політики ФГ, щодо біологічних активів у	Використано при написанні організації обліку біологічних активів підприємства Розділ 2
14	Оляднічук Н.В., Михайловина С.О., Іванова Н.А. Біологічні активи: проблеми, облік, можливі шляхи удосконалення. <i>Економічний простір: Збірник наукових праць</i> . №121. Дніпропетровськ: ПДАБА, 2017. С. 201-212.	У статті розкриті щодо вдосконалення обліку біологічних активів	Використано при написанні методології обліку біологічних активів підприємства Розділ 2

Продовження додатку В

1	2	3	4
15	Семенова С.М. Перспективи змін Міжнародного стандарту фінансової звітності для малих і середніх підприємств. Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасна парадигма в умовах сталого розвитку : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 10 грудня 2020р. К.: КНЕУ. С. 243-246.	У тезах відмічені перспективи змін Міжнародного стандарту фінансової звітності для малих і середніх підприємств.	Використано при написанні Розділу 3
16	Спаський Г. В. Розвиток сімейних фермерських господарств в Україні та зарубіжний досвід їх функціонування. Економіка АПК. 2019. № 7. С. 73-78.	У статті розкриті основні напрями розвитку сімейних фермерських господарств в Україні	Використано при написанні Розділу 1,3
17	Сук Л. К. Принципи та елементи методу бухгалтерського обліку в фермерських господарствах. Л. К. Сук, П. Л. Сук, О. В. Данілочкіна Економіка АПК. 2016. № 10. С. 71-76.	У статті висвітлено використання елементів методу бухгалтерського обліку в фермерських господарствах	Використано при написанні Розділу 2
18	68. Управлінський облік: підруч. для студ.вищ.навч.закл. за заг. ред. О.В. Фоміної . К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020	У підручники розкриті нові підходи до формування управлінського обліку.	Використано як теоретична база для написання розділів 2,3.
19	69. Теоретичні та практичні аспекти формування стратегій сталого розвитку фермерських господарств. Кісіль М.І., Гарбар В.В. Економіка АПК. - 2018. № 12 С. 35	У статті сформовані бачення формування стратегій сталого розвитку фермерських господарств.	Використано для загального ознайомлення із ведення фермерського бізнесу

Продовження додатку В

1	2	3	4
20	70. Уланчук В.С., Аніщенко Г.Ю. Визнання та оцінка продукції сільськогосподарського виробництва як особливого об'єкту бухгалтерського обліку, аналізу та планування: збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. К, 2018. Вип. 93. Ч. 2: Економічні науки. С. 145-158.	У статті розкрита суть Визнання та оцінка продукції сільськогосподарського виробництва як особливого об'єкту бухгалтерського обліку,	Використано при підготовці розділу 2.
21	64. Стратегічні напрями сталого розвитку сільських територій на період до 2030 року . Лупенко Ю. О., Малік М. Й., Булавка О. Г. та ін. ; за ред. Ю. О. Лупенка. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2020. С. 60.	У науковому виданні проаналізовані бачення стратегічних напрямів сталого розвитку сільських територій на період до 2030 року де важливе місце відведено фермерству.	Використано при підготовці Вступу та розділу 1.
22	57. Саблук П. Т., Кропивко М. М. Особливості стратегічного планування розвитку сільської територіальної громади. Економіка АПК. 2018. № 3. С. 5-13.	У статті висвітлені Особливості стратегічного планування розвитку сільської територіальної громади з урахуванням розвитку фермерства	Використано при підготовці Вступу та розділу 1.
23	Скотнікова Л. П., Угрімова І. В. Роль інвестиційної стратегії у розвитку підприємства. Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки) : зб. наук. пр. Харків : НТУ «ХПІ», 2018. № 19 (1295). С. 19-22.	У статті виділено роль Роль інвестиційної стратегії у розвитку підприємства, в тому числі ФГ.	Використано при підготовці висновків

Продовження додатку В

1	2	3	4
24	Подолянчук О.А., Коваль Н.І., Гудзенко Н.М. Облік в фермерських господарствах: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. С. 374.	В посібнику аспекти ведення обліку в фермерських господарствах	Використано при підготовці роботи в цілому
25	Пархоменко В.М., Малюга Н.М. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами: навч. Посібник: 2019. с.120	В посібнику аспекти ведення обліку в фермерських господарствах	Використано при підготовці роботи в цілому
26	Озеран А.В. Теорія та методологія формування фінансової звітності підприємств : монографія А.В. Озеран. К.: КНЕУ, 2015. С. 471.	В монографії розкрита Теорія та методологія формування фінансової звітності підприємств	Використано при підготовці розділу 1.
27	Мошковська О.А. Адаптація зарубіжного досвіду оцінювання активів підприємства до запитів вітчизняних користувачів інформації управлінського обліку. О.А. Мошковська. Галицький економічний вісник. No 4(59). 2019. С. 153-165	У статті розкрита суть адаптація зарубіжного досвіду оцінювання активів підприємства до запитів вітчизняних користувачів інформації управлінського обліку.	Використано при підготовці ВКР в цілому
28	Модернізація державної політики розвитку аграрної сфери України: виклики, шляхи вирішення : монографія Гадзало Я. М., Гладій М. В., Саблук П. Т., Лузан Ю. Я. Київ : Аграрна наука, 2020. 330 с.	В монографії окреслена державна політика розвитку аграрної сфери України: виклики, шляхи вирішення	Використано для обрання теми ВКР
29	Лень В. Бухгалтерський облік в Україні. Основи та практика: навчальний посібник. Лень В., Гливіченко В. К.: Центр навчальної літератури, 2018. С. 608 .	В навчальному посібнику розкриті Основа та практики бухгалтерського обліку в Україні.	Використано при підготовці ВКР в цілому

Закінчення додатку В

1	2	3	4
30	Крочак О.І. Значення управлінського обліку в управлінні підприємством. Сучасні соціально-економічні тенденції розвитку АПК України : колективна монографія під ред. д.ек.н., Ю.О. Нестерчук. Умань : Видавець «Сочінський», 2017.	В монографії висвітлені тенденції розвитку управлінського обліку в управлінні аграрними формуваннями.	Використано при підготовці розділу 2, 3. Висновків

Джерело: власна розробка на основі використаних літературних джерел

**Оперограма послідовності обробки облікової інформації підприємства
ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО «ГОРА 2006»**

Найменування операції	Головний бухгалтер	Голова ФГ
Збір даних про кожну операцію (подію) та відображення її у відповідних первинних документах	1	
Аналіз кожної операції та її оцінка	2	
Здійснення записів за економічними наслідками кожної операції у регістрах обліку	3	
Систематизація та узагальнення даних у Журналі-Головній	4	
Складання фінансової звітності	5	
Затвердження показників фінансової звітності	6	6

Джерело: власне дослідження на основі матеріалів ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО «ГОРА 2006»

План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО «ГОРА 2006»

Синтетичні рахунки		Призначення
Код	Назва	
1	2	3
10	Основні засоби	Облік та узагальнення інформації про основні засоби, інші необоротні матеріальні активи, нематеріальні активи
13	Знос необоротних активів	Облік та узагальнення інформації про знос основних засобів, інших необоротних матеріальних активів і нематеріальних активів
14	Довгострокові фінансові інвестиції	Облік та узагальнення інформації про довгострокові фінансові інвестиції
15	Капітальні інвестиції	Облік та узагальнення інформації про капітальні інвестиції
16	Довгострокові біологічні активи	Облік та узагальнення інформації про довгострокові біологічні активи
18	Інші необоротні активи	Облік та узагальнення інформації про довгострокові дебіторську заборгованість, інші необоротні активи
20	Виробничі запаси	Облік та узагальнення інформації про сировину й матеріали, купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби, паливо, тару й тарні матеріали, будівельні матеріали та матеріали, передані в переробку, запасні частини, матеріали сільськогосподарського призначення, інші матеріали, МШП і транспортно-заготівельні витрати
21	Поточні біологічні активи	Облік та узагальнення інформації про поточні біологічні активи рослинництва (які оцінені за справедливою вартістю) і тваринництва
23	Виробництво	Облік та узагальнення інформації про витрати на основне і допоміжні виробництва, виробничий брак
26	Готова продукція	Облік та узагальнення інформації про готову продукцію, товари, транспортно-заготівельні витрати і торгівлю націнку
30	Каса	Облік та узагальнення інформації про грошову готівку та грошові документи

Продовження додатку Д

1	2	3
31	Рахунки в банках	Облік та узагальнення інформації про грошові кошти на рахунках у банках, еквіваленти грошових коштів та грошові кошти в дорозі
35	Поточні фінансові інвестиції	Облік та узагальнення інформації про поточні фінансові інвестиції
37	Розрахунки з різними дебіторами	Облік та узагальнення інформації про розрахунки з покупцями та замовниками, з підзвітними особами, з іншими дебіторами, про короткострокові векселі одержані, про резерв сумнівних боргів
39	Витрати майбутніх періодів	Облік та узагальнення інформації про витрати майбутніх періодів
40	Власний капітал	Облік та узагальнення інформації про статутний, пайовий, додатковий, резервний, неоплачений і вилучений капітали
44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)	Облік та узагальнення інформації про нерозподілені прибутки (непокриті збитки), про використання прибутку
47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів	Облік та узагальнення інформації про забезпечення майбутніх витрат і платежів, цільове фінансування і цільові надходження
48	Цільове фінансування і цільові надходження	Облік та узагальнення інформації про залишки коштів цільового фінансування і цільових надходжень з бюджету та інших джерел, у тому числі суми коштів вивільнені від оподаткування у зв'язку з наданням пільг з податку на прибуток, та їх використання на реалізацію заходів цільового призначення відповідно до законодавства
55	Інші довгострокові зобов'язання	Облік та узагальнення інформації про довгострокові позики, довгострокові векселі видані, довгострокові зобов'язання за облігаціями, довгострокові зобов'язання з оренди та інші довгострокові зобов'язання
64	Розрахунки за податками і платежами	Облік та узагальнення інформації про розрахунки за податками, обов'язковими платежами, про податкові зобов'язання, податковий кредит, розрахунки за пенсійним забезпеченням, соціальним страхуванням, страхуванням на випадок безробіття, індивідуальним страхуванням та страхуванням майна
66	Розрахунки з оплати праці	Облік та узагальнення інформації про розрахунки з оплати праці

Закінчення додатку Д

1	2	3
68	Розрахунки за іншими операціями	Облік та узагальнення інформації про розрахунки з постачальниками та підрядниками, з учасниками, про короткострокові позики, короткострокові векселі видані, поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями і розрахунки за іншими операціями
68	Доходи майбутніх періодів	Облік та узагальнення інформації про доходи майбутніх періодів
70	Доходи від реалізації	Облік та узагальнення інформації про загальний дохід (виручку) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)
74	Інші доходи	Облік та узагальнення інформації про суми інших доходів від операційної та звичайної діяльності підприємства, крім доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), а також обліковується сума доходу від надзвичайних подій
79	Фінансові результати	Облік та узагальнення інформації про фінансові результати
90	Собівартість реалізації	Облік та узагальнення інформації про виробничу собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та/або собівартість реалізованих товарів
91	Загальновиробничі витрати	Облік та узагальнення інформації про накладні виробничі витрати на організацію та управління виробництвом, а також витрати на утримання та експлуатацію машин і устаткування
96	Інші витрати	Облік та узагальнення інформації про інші витрати операційної діяльності та інші витрати звичайної діяльності, а також обліковуються належна до сплати за звітний період відповідно до законодавства сума податків і зборів (обов'язкових платежів) та сума втрат від надзвичайних подій

Джерело: власне дослідження на основі матеріалів ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО «ГОРА 2006»

**Наказу про облікову політику
ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА «ГОРА 2006»**

**Затверджено
наказом №2 від «03» січня 2017 р.**

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ ТА ОРГАНІЗАЦІЮ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ
ФГ «ГОРА 2006»**

Керуючись Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. №996-XIV, затвердженими МФУ національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (НП(С)БО), Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ), включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) інструкціями, рекомендаціями та іншими нормативними актами, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності, виконуючи вимоги, передбачені Статутом, та з метою забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності на застосовуються наступні принципи, методи і процедури для складання та подання фінансової звітності і формування облікової політики ФГ «ГОРА 2006.

І. Організація бухгалтерського обліку

1. Для забезпечення ведення бухгалтерського обліку на підприємстві і на виконання п. 4 с. 8 Закону «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», встановити з 1 січня 2017 року у ФЕРМЕРСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ «ГОРА 2006» такі засади організації бухгалтерського обліку:
 - 1.1. Бухгалтерський облік здійснюється бухгалтером підприємства.
 2. Права й обов'язки бухгалтера визначаються Законом про бухгалтерський облік, цим наказом та затвердженою посадовою інструкцією.
 - 2.1. Відповідно до п. 7 ст. 8 Закону про бухгалтерський облік бухгалтер (керівник) підприємства:
 - 2.1.1. забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання й подання у встановлені строки фінансової звітності;
 - 2.1.2. організовує контроль за відображенням всіх господарських операцій в облікових регістрах із застосуванням рахунків бухгалтерського обліку;
 - 2.1.3. бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних із недостачами та відшкодуванням втрат від недостач, крадіжок і псування цінностей підприємства.

Продовження додатку Е

- 2.2. Розпорядження бухгалтера (голови ФГ), які стосуються становлення та ведення бухгалтерського обліку на підприємстві, є обов'язковими для виконання усіма працівниками підприємства.
- 2.3. Цим наказом бухгалтер наділяється правом другого підпису, який він ставить на первинних бухгалтерських документах, реєстрах бухгалтерського обліку та відповідних звітах.
- 2.4. Бухгалтер несе особисту відповідальність перед головою ФГ, призначеним на відповідну посаду його власником, згідно з переліком питань, наведених у пункті 2.1 цього наказу.
3. Затвердити перелік посадових осіб, які наділяються правом дозволу на проведення господарських операцій (додаток до наказу). Зразки підписів відповідних осіб за переліком затверджуються окремим наказом керівника та доводяться до відома працівникам підприємства. Перелічені особи наділяються правами та несуть повну відповідальність за відповідність проведених операцій чинному законодавству та статуту підприємства згідно з посадовими інструкціями.
4. Затвердити перелік посадових осіб, яким дозволено отримувати та видавати товарно-матеріальні цінності (додаток до наказу). Зразки підписів відповідних посадових осіб за переліком затверджуються окремим наказом керівника та доводяться до відома працівникам підприємства. Перелічені особи наділяються правами та несуть повну відповідальність за відповідність проведених операцій законодавчим актам та статуту підприємства згідно з посадовими інструкціями та чинними законодавчими актами України.
5. Обов'язок щодо складання фінансової та іншої звітності на вимогу власника, органів статистики покласти на бухгалтера (голову ФГ).
6. Затвердити правила й графік документообігу за переліком документів, затверджених керівником (у додатку до наказу).

II. Ведення бухгалтерського обліку

1. Бухгалтерський облік на підприємстві здійснювати із застосуванням спрощеного обліку доходів і витрат. Відповідальність за відповідність реєстрів обліку, порядку й способу реєстрації та узагальнення інформації, передбачених спрощеним обліком доходів і витрат, покладається на бухгалтера (голову ФГ) господарства.
2. Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій. Первинні документи повинні бути складені під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо - безпосередньо після її закінчення. Для контролю та впорядкування оброблення даних на підставі первинних документів можуть складатися зведені облікові документи.
- 2.1. Затвердити перелік та форми первинних облікових документів (зведених первинних документів), які застосовуються підприємством у практичній

Продовження додатку Е

діяльності й офіційно затверджені відповідними державними органами та не затверджені відповідними державними органами (у додатку до цього наказу).

3. Інформація, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах, переноситься до реєстрів в міру їх надходження, але не пізніше терміну, що забезпечує своєчасне складання фінансового звіту.

4. Періодичність складання реєстрів (журналів та відомостей) встановлено підприємством – місяць (або квартал - залежно від обсягу господарських операцій).

5. Реєстри повинні містити назву, період реєстрації, зміст та обсяг господарських операцій, прізвища і підписи або інші дані, що дають змогу ідентифікувати осіб, які брали участь у їх складанні.

6. Господарські операції повинні бути відображені в облікових реєстрах у тому звітному періоді, в якому вони були здійснені. Первинні документи поточного періоду комплектуються до кожного реєстру в хронологічному і систематичному (відносно реєстру) порядку.

7. Установити місце зберігання (архів підприємства) первинних документів та реєстрів бухгалтерського обліку, виготовлених як на паперових, так і в електронному вигляді. Строки зберігання встановлюються відповідно до законодавства.

8. У разі складання та зберігання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку на машинних носіях інформації підприємство на вимогу контролюючих або судових органів та своїх контрагентів зобов'язане за свій рахунок зробити копії таких документів на паперовому носії.

9. Підприємство вживає всіх необхідних заходів для запобігання несанкціонованому та непомітному виправленню записів у первинних документах і реєстрах бухгалтерського обліку та забезпечує їх належне зберігання протягом встановленого строку.

10. Відповідальність за несвоєчасне складання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку та недостовірність відображених у них даних несуть особи, які склали та підписали ці документи.

11. Затвердити перелік посадових осіб, які використовують бланки суворої звітності у роботі.

12. Надати право підпису довіреностей на отримання товарно-матеріальних цінностей, укладання угод директору підприємства.

13. Підприємство здійснює бухгалтерський облік на підприємстві без застосування плану рахунків бухгалтерського обліку. Записи у реєстрах здійснюється на підставі первинних документів, а інформація про господарські операції з реєстрів переноситься у згрупованому вигляді до фінансового звіту.

Продовження додатку Е

14. З метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку й звітності проводити інвентаризацію активів та зобов'язань відповідно до ст. 10 Закону про бухгалтерський облік та інших нормативних документів:

14.1. Інвентаризація активів і зобов'язань, під час якої перевіряються їх наявність, документальне підтвердження і стан та дається оцінка, визначається ефективність застосування окремих принципів, методів і процедур бухгалтерського обліку і розробляються пропозиції щодо зміни окремих параметрів облікової політики на наступний звітний період (рік), проводиться перед складанням річної фінансової звітності підприємства станом на 1 грудня року, за який складається фінансова звітність. Точний час і порядок її проведення, відповідальні особи визначаються керівником підприємства окремим письмовим розпорядженням (наказом);

14.2. Інвентаризацію основних засобів здійснювати 1 раз на 2 роки.

14.3. Проводити раптову інвентаризацію каси не рідше одного разу на рік.

14.4. У всіх інших випадках об'єкти і періодичність проведення інвентаризації визначаються керівником чи власниками підприємства на підставі чинного законодавства.

14.5. Для проведення інвентаризаційної роботи затвердити постійно діючу інвентаризаційну комісію у складі: (директора, бухгалтера, працівників та ін.). Права й обов'язки та завдання, які покладаються на членів постійно діючої інвентаризаційної комісії, визначені Інструкцією №69.

15. Накопичення даних для складання і подання податкової звітності здійснюється за даними бухгалтерського обліку на підставі первинних облікових документів, що фіксують здійснення господарських операцій, відповідно до положень Податкового Кодексу України.

16. Система і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності і контролю господарських операцій розробляються (бухгалтером, керівником) та можуть змінюватися в оперативному режимі у залежності від потреб користувачів цієї звітності.

18. Використовувати на підприємстві форми і системи оплати праці відповідно до умов, передбачених відповідними положеннями та колективним договором підприємства.

19. Використовувати на підприємстві передбачені діючими законодавчими актами граничні норми добових на службові відрядження, граничну величину розрахунків готівкою, терміни подачі звіту про використання коштів, тощо.

III. Принципи і методи відображення у бухгалтерському обліку окремих активів і господарських операцій

1. Основні засоби

1.1. Для цілей бухгалтерського обліку основні засоби класифікувати за такими групами відповідно до МСБО 16:

1. Земля;

Продовження додатку Е

2. Земля і будівлі;
3. Машини та обладнання;
4. Автомобілі;
5. Офісне обладнання
- 2.1 Інші необоротні матеріальні активи;
- 3.1 Незавершені капітальні інвестиції.
- 1.2. До основних засобів відносити матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) та вартість яких перевищує 20000 гривень (відповідно до ПК).
- 1.3. До складу малоцінних необоротних матеріальних активів (МНМА) відносити матеріальні цінності, що призначаються для використання у господарській діяльності протягом періоду, який більше одного року з дати введення в експлуатацію таких матеріальних цінностей, та вартість яких не перевищує 3500 гривень.
- 1.4. Об'єкт основних засобів визнається активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди від його використання та вартість його може бути достовірно визначена.
- 1.5. Придбані (створені, отримані шляхом обміну та ін.) основні засоби зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю. Одиницею обліку основних засобів є об'єкт основних засобів.
- 1.6. Амортизація основних засобів та інших необоротних матеріальних активів здійснюється прямолінійним методом.
- 1.7. Ліквідаційну вартість об'єктів основних засобів не розраховувати і з метою амортизації прийняти рівною нулю.
- 1.8. Підприємство не здійснює переоцінку об'єкта основних засобів, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості та обліковує без урахування зменшення корисності та переоцінки до справедливої вартості.

Принципи і методи відображення у бухгалтерському обліку окремих активів і господарських операцій За МСФЗ для МСП

1. Основні засоби

- 1.1. Основні засоби визнаються і оцінюються згідно з вимогами розділу 17 МСФЗ для МСП «Основні засоби».
- До основних засобів відносити матеріальні об'єкти, які утримуються для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг, для

Продовження додатку Е

надання в оренду іншим або для адміністративних цілей та очікується їх використання протягом більше одного року.

1.2. Визнавати собівартість об'єкта основних засобів як актив коли існує ймовірність надходження до підприємства економічних вигід, пов'язаних з цим об'єктом основних засобів, та собівартість об'єкта основних засобів можна достовірно оцінити.

1.3. При первісному визнанні оцінювати об'єкт основних засобів за собівартістю.

1.4. Собівартість об'єкта основних засобів придбаного в обмін на немонетарний актив чи активи або поєднання монетарних та немонетарних активів оцінюється за справедливою вартістю, якщо операція обміну має комерційну сутність та справедливу вартість отриманого або відданого активу можна достовірно оцінити. У цьому випадку його собівартість оцінюють за балансовою вартістю відданого активу.

1.5. Після первісного визнання об'єкт основних засобів обліковувати за собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності. Витрати на щоденне обслуговування об'єкта основних засобів підприємство визнає у прибутку чи збитку за період, в якому такі витрати понесені.

1.6. Амортизація основних засобів здійснюється прямолінійним методом (можна вибрати з інших методів, які дозволені МСФЗ для МСП - метод зменшення залишку, метод на основі використання активу (наприклад: метод кількості одиниць продукції)).

1.7. Ліквідаційну вартість об'єктів основних засобів не розраховувати і з метою амортизації прийняти рівною нулю.

1.8. Зменшення корисності об'єкта чи групи основних засобів визнавати та оцінювати на кожну звітну дату (на дату балансу) згідно з нормами розділу 27 МСФЗ для МСП «Зменшення корисності активів».

3. Запаси і витрати

3.1. Запаси визнаються і оцінюються згідно з вимогами розділу 13 МСФЗ для МСП «Запаси».

3.2. Запаси – це активи, які утримуються для продажу в ході звичайної діяльності, перебувають у процесі виробництва, продажу або існують у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання у виробничому процесі або при наданні послуг.

3.3. Здійснювати оцінку запасів за найменшим з двох показників: собівартістю або попередньо розрахованою ціною продажу мінус витрати на завершення та продаж.

Продовження додатку Е

3.4. Включати у собівартість запасів всі витрати на придбання, витрати на переробку та інші витрати, понесені під час доставки запасів до їх теперішнього місцезнаходження та приведення їх у теперішній стан.

3.5. Витрати на придбання запасів складаються з ціни придбання, ввізного мита та інших податків (крім тих, що повертаються підприємству податковими органами), а також витрат на транспортування, вантажно-розвантажувальні роботи та інших витрат, безпосередньо пов'язаних із придбанням готової продукції, матеріалів та послуг. При визначенні витрат на придбання торгові знижки, інші знижки та інші подібні їм статті вираховуються.

3.6. Витрати на переробку запасів включати витрати, прямо пов'язані з одиницями виробництва, такими як оплата праці виробничого персоналу. Вони також включають розподілені на систематичній основі постійні та змінні виробничі накладні витрати, що виникають при переробці матеріалів у готову продукцію.

3.7. Постійні виробничі накладні витрати розподіляти на витрати, пов'язані із переробкою, на основі нормальної потужності виробничого устаткування. Фактичний рівень виробництва як базу розподілу можна використовувати тоді, коли він наближається до нормальної потужності.

Встановити нормальну потужність _____

3.8. При відпуску запасів у виробництво, продажу чи іншому вибутті їх оцінку здійснювати методом середньозваженої собівартості (можна вибрати з інших методів, які дозволені МСФЗ для МСП – метод ФІФО, метод нормативних витрат).

3.9. Наприкінці кожного звітного періоду оцінювати чи зменшилась корисність будь-яких запасів, тобто коли їх балансову вартість вже повністю отримати не можна (наприклад, через пошкодження, застарілість або зменшення цін продажу). Якщо корисність об'єкта (чи групи об'єктів) запасів зменшилась, то оцінювати запаси за ціною продажу мінус витрати на завершення та продаж і визнавати втрати від зменшення корисності.

3.10. В результаті реалізації запасів їх балансову вартість визнавати як витрати періоду, в якому визнається відповідний дохід.

3.11. Організувати аналітичний облік руху товарно-матеріальних цінностей таким чином за підрозділами:

- у бухгалтерії – у кількісно-сумовому вимірі;
- на складах – у кількісному вираженні.

4. Дебіторська заборгованість

4.1. Дебіторську заборгованість визнавати активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод і її можливо достовірно визначити.

4.2. Резерв сумнівних боргів на підприємстві не створюється.

4.3. Поточна дебіторська заборгованість, у разі визнання її безнадійною списується з балансу з відображенням у складі інших витрат.

4.4. Сума відшкодування раніше списаної безнадійної дебіторської заборгованості включається до складу інших доходів.

5. Забезпечення та зобов'язання

5.1. Забезпечення та зобов'язання визнаються і оцінюються згідно з вимогами розділу 21 МСФЗ для МСП «Забезпечення, умовні активи та зобов'язання».

5.2. Визнавати забезпечення, тільки якщо підприємство має на дату звітності зобов'язання внаслідок минулої події, існує ймовірність, що підприємству буде необхідно перевести економічні вигоди для погашення заборгованості, та суму заборгованості можна достовірно оцінити.

5.3. Визнавати забезпечення як зобов'язання у звіті про фінансовий стан, а суму зобов'язання – як витрати звітного періоду.

5.4. Оцінювати забезпечення за найкращим розрахунком суми, необхідної для погашення зобов'язання на дату звітності. Результатом найкращого розрахунку є сума, яку підприємство обґрунтовано сплатило б для погашення зобов'язання на кінець звітного періоду або для передачі його третій стороні.

5.5. В разі, якщо вплив вартості грошей у часі є суттєвим, сума забезпечення оцінюється за теперішньою вартістю видатків, які необхідні для погашення зобов'язання.

5.6. Заборгованість за компенсацією відобразити як актив у балансі (звіті про фінансовий стан), вираховувати її з забезпечення не дозволяється. У звіті про сукупний дохід вирахувати з витрат, пов'язаних із забезпеченням, будь-яку компенсацію від іншої сторони.

5.7. Списувати за рахунок забезпечення лише ті видатки, для яких його було первісно сформовано.

5.8. Переглядати забезпечення на кожну дату звітності та коригувати його суму для відображення найкращого поточного розрахунку суми, яка буде необхідна для погашення зобов'язання на цю дату звітності.

5.8.1. Будь-які коригування раніше визнаних сум відобразити у прибутку чи збитку, якщо забезпечення не було первісно визнане як частина собівартості активу.

5.9. У разі, коли забезпечення оцінюється за теперішньою вартістю суми, яка, за очікуваннями, буде необхідною для погашення зобов'язання, закриття позиції за дисконтом слід визнавати як витрати на фінансування у прибутку чи збитку в тому періоді, в якому він виникає.

6. Резерви майбутніх витрат і платежів

Продовження додатку Е

6.1. Забезпечення (резерви) на оплату майбутніх відпусток працівників, на додаткове пенсійне забезпечення, на виконання гарантійних зобов'язань, на реструктуризацію, на виконання зобов'язань за обтяжливими контрактами не створювати, а визнавати відповідні витрати у періоді їх фактичного понесення.

7. Дохід

7.1. Дохід визнається і оцінюється згідно з вимогами розділу 23 МСФЗ для МСП «Дохід від звичайної діяльності».

7.2. Оцінювати дохід за справедливою вартістю отриманої (що підлягає отриманню) компенсації.

7.2.1. Справедлива вартість отриманої (що підлягає отриманню) компенсації враховує суми будь-якої торговельної знижки, знижки за оперативність розрахунків чи знижки з обсягу, що надаються підприємством.

7.3. До складу доходу від звичайної діяльності включати отримані (що підлягають отриманню) на власний рахунок надходження економічних вигід. З доходу від звичайної діяльності виключити всі суми, отримані для третіх сторін (податок з продажу, податки на товари та послуги, а також податок на додану вартість).

7.4. При посередницьких відносинах включати до складу доходу лише суму комісії. Суми, отримані для замовника, доходом не вважати.

7.5. У разі відстрочки надходження грошових коштів або їх еквівалентів справедлива вартість компенсації є теперішньою вартістю всіх майбутніх надходжень, визначеною за допомогою умовної ставки відсотка. Різницю між теперішньою вартістю всіх майбутніх надходжень та номінальною сумою компенсації визнавати як процентний дохід.

7.6. Доходи від надання послуг, доходи від будівельних контрактів, доходи від виконання робіт, доходи від відсотків, роялті та дивідендів визнаються та оцінюються за нормами розділу 23 МСФЗ для МСП «Дохід від звичайної діяльності».

8. Витрати

8.1. Витрати визнаються з урахуванням вимог Податкового кодексу України.

8.2. Витрати, які не визнаються Податковим кодексом України відносяться безпосередньо на фінансовий результат після оподаткування.

IV. Заключні положення

1. Згідно з розділом 10 «Облікова політика, облікові оцінки та помилки» обирається та застосовується облікова політика послідовно для подібних операцій, інших подій та умов, якщо МСФЗ для МСП конкретно не вимагає або не дозволяє визначення категорії статей, для яких може бути доречною інша політика. Якщо МСФЗ для МСП вимагає або дозволяє таке визначення

Закінчення додатку Е

категорій, слід обирати прийнятну облікову політику та послідовно застосовувати її до кожної категорії.

2. Загальний контроль за виконанням вимог Положення залишаю за собою.

2.1. Безпосередній контроль за виконанням вимог Положення покладається на головного бухгалтера підприємства.

3. У випадку зміни норм чинного законодавства щодо питань, які передбачені Положенням, перевагу мають норми законодавства. У такому разі у положення повинні бути внесені відповідні зміни.

4.1. Внесення змін до даного Положення у зв'язку із зміною законодавства чи вступом у дію нових положень національного законодавства або вимог МСФЗ для МСП здійснюється шляхом викладення Положення у новій редакції та затвердження Наказом по підприємству.

Зі змістом наказу ознайомити (під розписку) усіх посадових осіб, причетних до його виконання.

Керівник підприємства _____

З наказом ознайомлені: _____

Додаток Ж

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку

Підприємство ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО «ГОРА 2006»
Територія 19130, Черкаська обл., Монастирищенський р-н, село Коритня,
Організаційно-правова форма господарювання фермерське господарство
Вид економічної діяльності _____
Середня кількість працівників¹ 12
Адреса, телефон _____

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ
за КОАТУУ
за КОПФГ
за КВЕД

КОДИ	
	01
34323911	
01.13; 1.46	

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		

Продовження додатку Ж

накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 407,70	
Основні засоби	1010	8 985,20	9 901,30
первісна вартість	1011	15 986,50	17 883,00
знос	1012	-7 001,30	-7 981,70
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	10 392,90	9 901,30
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	2 776,40	11 882,00
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	4 594,60	2 146,60
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135	0,4	307,2
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 433,80	5 731,70
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 339,70	219,3

Продовження додатку Ж

Витрати майбутніх періодів	1170	4 385,40	
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	14 530,30	20 286,80
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	24 923,20	30 188,10
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал		1	1
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415	6 468,80	6 468,80
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	18 397,80	19 861,10
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	24 867,60	26 330,90

Продовження додатку Ж

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	31,1	73,5
розрахунками з бюджетом	1620	3,6	5,6
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	0,6	
розрахунками з оплати праці	1630	6,4	
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	13,9	3 778,10
Усього за розділом III	1695	55,6	3 857,20
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700		

Закінчення додатку Ж

Баланс	1900	24 923,20	30 188,10
---------------	-------------	------------------	------------------

Керівник

П. Гора

Головний бухгалтер

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Дата (рік, місяць, число)

01

Підприємство ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО «ГОРА 2006»
(найменування)

за ЄДРПОУ

34323911

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за рік 2020 р.**

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6 414,50	23 449,60
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-4 166,30	-7 512,70
Валовий: прибуток	2090	-	-
збиток	2095	-	-
Інші операційні доходи	2120	585	538
Адміністративні витрати	2130	(1038)	(961)

Продовження додатку 3

Витрати на збут	2150	(1902)	(2006)
Інші операційні витрати	2180	(889,3)	(1 668,50)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	-	-
збиток	2195	-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Фінансові витрати	2250	-	-
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	-	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	761	199
збиток	2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток (фіксований податок)	2300	85	178
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	676	21

Продовження додатку 3

збиток	2355	-	-
--------	------	---	---

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-	-

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4

Закінчення додатку 3

Матеріальні затрати	2500	13604	12920
Витрати на оплату праці	2505	2506	2010
Відрахування на соціальні заходи	2510	450	402
Амортизація	2515	136	126
Інші операційні витрати	2520	4502	5020
Разом	2550	22412	22509

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник *П. Гора*
Головний бухгалтер

Додаток И

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку

Підприємство ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО «ГОРА 2006»
Територія 19130, Черкаська обл., Монастирищенський р-н, село Коритня,
Організаційно-правова форма господарювання фермерське господарство
Вид економічної діяльності _____
Середня кількість працівників¹ 12
Адреса, телефон _____

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ
за КОАТУУ
за КОПФГ
за КВЕД

КОДИ	
	01
34323911	
01.13; 1.46	

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-

Продовження додатку И

накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	243,4	-
Основні засоби	1010	5 208,70	5 429,60
первісна вартість	1011	9 403,40	10 829,50
знос	1012	-4 194,70	-5 399,90
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	5 452,10	5 429,60
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	2 858,60	2 731,40
Поточні біологічні активи	1110	243,4	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	826,8
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	385,4	2,6
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 032,40	41
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	56,9	133
Витрати майбутніх періодів	1170	-	980,9

Продовження додатку И

Інші оборотні активи	1190		250,1
Усього за розділом II	1195	4 333,30	4 965,80
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	9 785,40	10 395,40
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1	1
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	6 468,80	6 468,80
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 951,70	2 170,10
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Усього за розділом I	1495	8 421,50	8 639,90
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-

Закінчення додатку И

Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	442,8	1,8
розрахунками з бюджетом	1620	-	0,1
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	2,2	2,3
розрахунками з оплати праці	1630	5,7	5,6
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	861	-
Інші поточні зобов'язання	1690	52,2	1 745,70
Усього за розділом III	1695	1 363,90	1 755,50
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	9 785,40	10 395,40

Керівник

П. Гора

Головний бухгалтер

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Дата (рік, місяць, число)

01

Підприємство ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО «ГОРА 2006»
(найменування)

за ЄДРПОУ

34323911

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за рік 2018 р.**

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	13 871,00	3 353,40
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-5 717,90	-2 140,80
Валовий: прибуток	2090	-	-
збиток	2095	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 477,50	224,5
Адміністративні витрати	2130	-	-

Продовження додатку К

Витрати на збут	2150	-	-
Інші операційні витрати	2180	-498,2	-498,4
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	9 132,40	938,7
збиток	2195	-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Фінансові витрати	2250	-	-
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	-	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	9132,4	938,7
збиток	2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток (фіксований податок)	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	9132,4	938,7

Продовження додатку К

збиток	2355	-	-
--------	------	---	---

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-	-

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4

Закінчення додатку К

Матеріальні затрати	2500	-	-
Витрати на оплату праці	2505	-	-
Відрахування на соціальні заходи	2510	-	-
Амортизація	2515	-	-
Інші операційні витрати	2520	-	-
Разом	2550	-	-

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник *П. Гора*
Головний бухгалтер

Додаток Л

КОДИ		
34323911		

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

Підприємство ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО «ГОРА 2006»
(найменування)

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2020 р.**

Форма № 3

Код за ДКУД

1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	17462	16206
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	462	510
Цільового фінансування	3010	-	-
Інші надходження	3095	2020	1915

Продовження додатку Л

Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	(14250)	(13125)
Праці	3105	(2506)	(2010)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(450)	(402)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	()	()
Інші витрачання	3190	(1250)	(946)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	520	125
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	-	-
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		

Закінчення додатку Л

III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350		
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-	-
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400		
Залишок коштів на початок року	3405		
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-	-
Залишок коштів на кінець року	3415		

Керівник *П. Гора*
Головний бухгалтер

Продовження додатку М

Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100								
Інший сукупний дохід за звітний період	4110								
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200								
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205								
Відрахування до резервного капіталу	4210								
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240								
Погашення заборгованості з капіталу	4245								
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260								
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265								
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270								

Закінчення додатку М

Вилучення частки в капіталі	4275							
Інші зміни в капіталі	4290							
Разом змін у капіталі	4295							
Залишок на кінець року	4300				2632	2353		4985

Керівник *П. Гора*

Головний бухгалтер

Додаток Н

ЗВЕДЕННЯ БАЛАНСІВ ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО «ГОРА 2006» ЗА 2016-2020 рр

ЄДРПОУ 34323911; КВЕД 01.13; 1.46

телефон 19130, Черкаська обл., Монастирищенський р-н, село Коритня, Вулиця Зелена

АКТИВ	Код рядка	2016	2017	2018	2019	2020
I, Необоротні активи						
Незавершене капітальні інвестиції	1005	-	-	-	-	-
Основні засоби:	1010	1103	1423	1062	909	938
- первісна вартість	1011	1676	2073	1794	1685	1713
- знос	1012	573	651	731	776	776
Довгострокові біологічні активи:	1020	-	-	-	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:		-	-	-	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-	-	-	450
Усього за розділом I	1095	1103	1423	1062	909	1388
II, Оборотні активи						
Запаси	1100	3763	3933	3529	3700	3853
у тому числа готова продукція	1103	-	-	-	-	-
Поточні біологічні активи	1110	1460	1583	1128	1389	1650
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	2522	1917	2803	1568	1921
- з бюджетом	1135	444	806	812	425	236
- в тому числі за податком на прибуток	1136	-	-	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3229	3303	4193	3373	3570
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	-	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	641	996	785	574	589
Витрати майбутніх періодів	1170	392	361	212	17	30
Інші оборотні активи	1190	381	327	439	326	554
Усього за розділом II	1195	9832	10642	12774	11570	11753
III. Необоротні активи та групи вибуття	1200					

Закінчення додатку Н

БАЛАНС	1300	10935	12065	13836	12479	13140
ПАСИВ	Код рядка	2016	2017	2018	2019	2020
I. Власний капітал						
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1	1	1	1	1
Додатковий капітал	1410	-	-	-	-	-
Резервний капітал	1415	2632	2632	2632	2632	2632
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1522	1615	2675	2675	2353
Неоплачений капітал	1425					
Усього за розділом I	1495	4154	4247	5307	5328	4985
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення						
Усього за розділом II	1595	260	252	136	67	374
III. Поточні зобов'язання і забезпечення						
Короткострокові кредити банків	1600	-	-	-	-	-
Поточна заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	88	152	150	161	176
товари, роботи, послуги	1615	3383	3091	3065	3037	4025
- з бюджетом	1620	12	72	45	64	65
- у тому числі за податку на прибуток	1621	-	-	-	-	-
- зі страхування	1625	20	22	25	36	38
- з оплати праці	1630	97	102	132	160	164
Доходи майбутніх періодів	1665	266	-	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2784	3696	4988	3822	3521
Усього за розділом III	1695	6521	7565	8392	7085	7782
IV. Зобов'язання пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групи вибуття						
БАЛАНС	1700					
БАЛАНС	1900	10935	12065	13836	12479	13140

Додаток П

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО «ГОРА 2006» ЗА 2016-2020 рр

Статті	Код рядку	2016	2017	2018	2019	2020
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	28155	23439	15013	21360	22423
Інші операційні доходи	2120	330	2488	3620	665	309
Інші доходи	2240	138	199	480	585	538
Разом доходи	2280	28623	26126	19113	22610	23270
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-22118	-16695	-10532	-15616	-17075
Інші операційні витрати	2180	-991	-3307	-2198	-827	-547
Інші витрати	2270	-3690	-4654	-4995	-5969	-4887
Разом витрати	2285	-26799	-24656	-17724	-22412	-22509
Фінансовий результат до оподаткування	2290	1824	1469	1388	199	761
Податок на прибуток (фіксований податок)	2300	-482	-450	-328	-178	-85
Чистий прибуток (збиток)	2350	1342	1019	1060	21	676